

PLENUMVERGADERING

van

DONDERDAG 18 MEI 2017

Namiddag

SÉANCE PLÉNIÈRE

du

JEUDI 18 MAI 2017

Après-midi

De vergadering wordt geopend om 14.20 uur en voorgezeten door de heer Siegfried Bracke.
La séance est ouverte à 14.20 heures et présidée par M. Siegfried Bracke.

De **voorzitter**: De vergadering is geopend.
La séance est ouverte.

Een reeks mededelingen en besluiten moeten ter kennis gebracht worden van de Kamer. Zij worden op de website van de Kamer en in de bijlage bij het integraal verslag van deze vergadering opgenomen.
Une série de communications et de décisions doivent être portées à la connaissance de la Chambre. Elles seront reprises sur le site web de la Chambre et insérées dans l'annexe du compte rendu intégral de cette séance.

Aanwezig bij de opening van de vergadering zijn de ministers van de federale regering:
Ministres du gouvernement fédéral présents lors de l'ouverture de la séance:
Charles Michel, Kris Peeters.

Berichten van verhinderung Excusés

Philippe Blanchart, Olivier Chastel, Filip Dewinter, Frédéric Daerden, Vanessa Matz, wegens gezondheidsredenen / pour raisons de santé;
Carina Van Cauter, wegens ambtsplicht / pour devoirs de mandat;
Hans Bonte, Vincent Van Quickenborne, buitenlands / à l'étranger.

Federale regering / gouvernement fédéral:
Didier Reynders, met zending buitenlands / en mission à l'étranger;
Willy Borsus, ambtsplicht / devoirs de mandat;
Marie-Christine Marghem, Theo Francken, Europese Ministerraad / Conseil des ministres européens;
Pieter De Crem, gezondheidsredenen / raisons de santé.

Vragen

Questions

01 Questions jointes de

- M. Raoul Hedebouw au premier ministre sur "la mobilisation des effectifs policiers en vue du Sommet OTAN et de la venue des présidents Trump et Erdogan en Belgique" (n° P2056)
- Mme Barbara Pas au premier ministre sur "la mobilisation des effectifs policiers en vue du Sommet OTAN et de la venue des présidents Trump et Erdogan en Belgique" (n° P2057)
- Mme Véronique Caprasse au vice-premier ministre et ministre de la Sécurité et de l'Intérieur, chargé de la Régie des Bâtiments, sur "la mobilisation des effectifs policiers en vue du Sommet OTAN et de la venue des présidents Trump et Erdogan en Belgique" (n° P2072)
- M. Wouter De Vriendt au premier ministre sur "la mobilisation des effectifs policiers en vue du Sommet OTAN et de la venue des présidents Trump et Erdogan en Belgique" (n° P2059)

01 Samengevoegde vragen van

- de heer Raoul Hedebouw aan de eerste minister over "het inzetten van politieagenten voor de NAVO-top en het bezoek van president Trump en president Erdogan aan België" (nr. P2056)
- mevrouw Barbara Pas aan de eerste minister over "het inzetten van politieagenten voor de NAVO-top

en het bezoek van president Trump en president Erdogan aan België" (nr. P2057)

- mevrouw Véronique Caprasse aan de vice-eersteminister en minister van Veiligheid en Binnenlandse Zaken, belast met de Regie der Gebouwen, over "het inzetten van politieagenten voor de NAVO-top en het bezoek van president Trump en president Erdogan aan België" (nr. P2072)

- de heer Wouter De Vriendt aan de eerste minister over "het inzetten van politieagenten voor de NAVO-top en het bezoek van president Trump en president Erdogan aan België" (nr. P2059)

01.01 Raoul Hedebouw (PTB-GO!): Monsieur le premier ministre, la semaine prochaine vous allez avoir le plaisir de rencontrer M. Trump qui sera en visite dans notre pays dans le cadre du sommet de l'OTAN. Qu'allez-vous lui dire? Nous savons qu'il y a beaucoup de problèmes en interne aux États-Unis d'Amérique, mais il y a surtout des répercussions sur l'ensemble des équilibres mondiaux. Il me semble important qu'en tant que pays nous nous exprimions d'une voix forte vers le nouveau président américain, car il prend beaucoup de mesures qui sont un réel danger pour les équilibres mondiaux.

Je vous rappelle que Steve Bannon, le principal conseiller de M. Trump, a déclaré: "Nous serons en guerre avec la Chine dans cinq à dix ans". C'est l'une des principales composantes de l'OTAN qui le dit, alliance dont notre pays fait partie. Les États-Unis d'Amérique ont décidé d'augmenter leur budget militaire de 50 milliards d'euros pour le porter à 570 milliards d'euros, soit plus que les dix pays qui suivent en matière de dépenses militaires.

En matière de guerre également, M. Trump a exigé que notre pays continue à investir au sein de l'OTAN 2 % de notre production nationale, soit 5 milliards par an. Nous voyons donc que le président des États-Unis constitue un véritable danger pour la paix dans le monde.

Par ailleurs, M. Trump a clairement indiqué qu'il ne comptait pas respecter les accords internationaux concernant le climat. Non seulement il avait déjà annoncé que le réchauffement climatique était une invention des Chinois - il faut quand même le faire - et surtout, selon une dépêche Belga de ce matin, il a exprimé que les accords de Paris ne sont pas du tout légalement contraignants et que s'ils ne répondent pas aux intérêts des États-Unis d'Amérique, il les jette par terre. M. Trump a été offensif envers l'ensemble des femmes des États-Unis et du monde, les immigrés et les personnes encaissant toutes ses mesures discriminatoires.

Monsieur le premier ministre, oserez-vous, mercredi prochain, aborder tous ces sujets avec M. Trump et lui dire clairement que la Belgique est en désaccord avec lui à propos de sa volonté de remettre en cause la paix dans le monde et les accords climatiques, de diviser de plus en plus les peuples dans le monde?

01.02 Barbara Pas (VB): Mijnheer de voorzitter, het gaat niet over hetzelfde onderwerp.

Mijnheer de eerste minister, volgende week komt dictator Erdogan naar dit land. Hij komt niet naar hier om zijn recentste decreet over lichaamsontharing bij vrouwen te bespreken. Hij komt jammer genoeg ook niet naar hier om een definitief einde te maken aan de toetredingsonderhandelingen met de Europese Unie.

Hij komt naar hier in het kader van de NAVO-top.

Mijnheer de eerste minister, elk bezoek van Erdogan houdt risico's in. U herinnert zich nog zijn driedaags staatsbezoek in 2015. U hebt hem toen trouwens namens de hele regering een Grootlint in de Leopoldsorde gegeven, zijnde de hoogste onderscheiding die een staatshoofd in België kan krijgen.

Toen al waren er incidenten tussen de lijfwachten van Erdogan en de Belgische veiligheidsdiensten. Deze week was Erdogan in Washington, waar zijn eigen veiligheidsdiensten hardhandig de Koerdische demonstranten hebben aangepakt.

Mijnheer de eerste minister, dat Erdogan naar de NAVO-top komt, is één zaak. Ik ben echter vooral bezorgd om wat die man vóór en na de NAVO-top zal doen. Onze veiligheidsdiensten vrezen dat hij al een dag vroeger naar Brussel komt om er zijn aanhangers toe te spreken. Burgemeester Mayeur heeft al aangegeven dat hij een dergelijke manifestatie zal verbieden. Na die woorden heeft Erdogan meteen beklemtoond dat niets hem zal tegenhouden.

Mijnheer de eerste minister, mijn vraag is of u hem gaat tegenhouden? Gaat u verhinderen dat Erdogan voor en na de NAVO-top kan komen schoppen in Gent, Antwerpen, Beringen of waar dan ook? Ik hoop dat u

voor de veiligheid van onze burgers dit niet aan de lokale bestuurders zal overlaten. Ik ben zeer benieuwd naar uw antwoord.

01.03 Véronique Caprasse (DéFI): Monsieur le président, monsieur le premier ministre, dans ce cadre-là, mon grand souci, c'est celui des forces de police. Pendant au moins deux jours, nos forces de police vont être mises à mal pour assurer la sécurité d'autres chefs d'État mais aussi des citoyens et assurer la mobilité à Bruxelles, ce qui n'est pas une mince affaire.

Ce sont des missions qui ne s'improvisent pas et qui nécessitent une organisation pointilleuse. Or, depuis près d'un mois, les syndicats policiers s'inquiètent de l'absence d'informations et de consultation quant à l'analyse des risques propres à ces événements. Ce n'est que ce matin que les syndicats ont enfin reçu une invitation du cabinet du ministre Jambon à venir assister demain à une présentation de l'analyse des risques. Pardonnez-moi, monsieur le premier ministre, cette invitation arrive un peu tard, sans compter que les manifestants anti-Trump arrivent déjà dans trois jours.

Sauf recours des organisations syndicales - la loi prévoit, en effet, que si elles ne sont pas d'accord avec l'analyse de risques et l'alignement des effectifs prévus, elles ont un délai pour réagir - les policiers seront donc mis devant le fait accompli et devront composer avec le matériel qu'ils ont déjà dû commander, puisqu'à défaut de réponse du ministre pendant un mois, ils ont été forcés de prendre les initiatives avec la conscience professionnelle qu'on leur connaît.

Il en ressort également que certains pelotons devront travailler 41 heures de suite, ce qui est contraire à la loi Mammouth.

Monsieur le premier ministre, l'analyse des risques tient-elle compte de toutes les manifestations prévues en marge du sommet de l'OTAN? Combien de pelotons seront-ils prévus? Quand les zones de police locale sauront-elles qu'elles doivent rejoindre ces pelotons? Comment pouvez-vous assurer une réponse positive, vu l'impact des restrictions budgétaires à leur encontre? En cas de réponse positive, quand pourront-elles s'entraîner? Vous êtes-vous assuré de l'adéquation de l'équipement policier déjà commandé avec le matériel nécessaire (coquilles de protection, etc.)? Tous les véhicules nécessaires auront-ils le temps de passer le contrôle technique?

01.04 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de premier, ik denk dat u een spannende week tegemoet gaat volgende week met het bezoek van Trump en Erdogan. Als Trump volgende week nog president is, natuurlijk. Wie weet komt er wat extra ruimte vrij in uw agenda als Trump geen president meer is volgende week, dan kunt u gaan ontbijten met iemand anders naar eigen voorkeur.

Sommigen zijn tegen dit bezoek, maar wij alvast niet. Voor ons is het een uitgelezen kans om onze visie op de democratie, de rechtsstaat en de vrije pers duidelijk te maken. Wij vinden dat u onze normen en waarden ook in het buitenland moet verdedigen. Wij rekenen daarvoor op u. Laat dit alstublieft geen theekransje worden, maar maak daar een pittig, duidelijk en consequent gesprek van.

Ecolo-Groen wil dat u probeert om het klimaat onder de aandacht te brengen van Donald Trump. Over Donald Trump wordt nogal eens snel lacherig gedaan, maar we vergeten misschien dat zijn voorstellen en wat hij al heeft gedaan op het vlak van klimaat, bloedserieus zijn en gevaarlijk. Hij geeft vergunningen voor nieuwe pijpleidingen en steenkoolcentrales en maakt engagementen van zijn voorganger ongedaan. Dat is niet niks!

Wat hier onder druk staat, collega's, premier, is de Klimaatconferentie van Parijs. Dat is een set van maatregelen, ook ondertekend door de Verenigde Staten en China, die dwingende engagementen opleggen inzake de uitstoot van onder andere broeikasgassen.

Trump wil dit klimaatengagement nu op de helling zetten, collega's. Hij is een klimaatnegationist. Hij wil de beloftes van president Obama met een pennentrek ongedaan maken. Dit bedreigt niet alleen de Verenigde Staten maar heel de wereld, ook Europa en ons eigen land, België.

Ik wil u vragen om dit duidelijk te maken aan hem, maar ook om het te counteren. Hoe kunt u dat het beste doen, mijnheer de premier? U kunt dat door een klimaatcoalitie op touw te zetten van landen die samen met België vooruit willen; landen die wel geloven in die propere, schone technologie; landen die wel geloven in hernieuwbare energie.

Laat dit het antwoord zijn van België op het bezoek van Donald Trump. Tracht landen samen te brengen en ga voor die klimaatcoalitie, zodat wij een voortrekker zijn en stappen vooruit kunnen zetten, ongeacht wat mensen als Donald Trump daarvan denken.

01.05 Charles Michel, premier ministre: Monsieur le président, chers collègues, je vais tenter de réagir aux différents angles sous lesquels vous avez abordé vos questions.

Madame Caprasse, le premier point est la question de la sécurité. Il s'agit d'une réunion spéciale, en présence de 28 chefs d'État et de gouvernement, dont, pour la première fois depuis leur élection, le nouveau président américain et le nouveau président français. C'est donc une réunion inhabituelle, même si notre pays, étant le siège de nombreuses organisations internationales, a une tradition d'organisation de réunions internationales.

Je peux vous indiquer que tout est mis en œuvre, essentiellement au départ du Centre de Crise, pour coordonner le déploiement des services de sécurité. Jour après jour, heure après heure, le Centre de Crise suit la situation et tente d'anticiper les difficultés auxquelles nous serons confrontés.

Ik geef ook een antwoord. We proberen inderdaad meer duidelijkheid te krijgen over de intenties en de programma's van een aantal internationale leiders die misschien een paar uur voor de top in Brussel zullen zijn. We zijn daar bijzonder aandachtig voor en we zullen rekening houden met de ervaring uit het verleden, wat dit betreft, of de ervaring uit het buitenland, mevrouw Pas.

Ce premier point portait sur des questions de sécurité.

J'en viens au deuxième, qui se situe sur un plan plus politique. Il s'agit de la première réunion de l'OTAN depuis l'élection des présidents américain et français. Nous devrons aborder de nombreux sujets politiques extrêmement importants, compte tenu de l'évolution géopolitique des deux ou trois dernières années.

Ik kom tot de eerste prioriteit. Het is een momentum voor een herbevestiging van de prioriteit van de strijd tegen terreur. Dat staat op de agenda. Hoe kunnen we een intelligente strategie versterken in de strijd tegen terreur, voor meer sécurité et meer stabilité? Wij weten hoe belangrijk het is dat ook België daaraan een positieve bijdrage levert.

Un second élément extrêmement important, c'est l'ensemble des questions géopolitiques. Nous mesurons bien que le monde autour de nous a considérablement évolué: situation insécurisée au Sud de l'Europe – on l'a souvent dit dans cette Assemblée; dialogue compliqué – c'est le moins que l'on puisse dire – avec un grand voisin, la Russie. Quelle stratégie peut-on développer pour renforcer cette capacité de sécurité et de stabilité?

Le troisième élément est un point qui me tient à cœur. Je pense que l'on doit essayer de progresser plus fortement au sein de l'OTAN pour une stratégie européenne en matière de Défense. Renforcer et consolider une ambition européenne en matière de Défense me paraît aussi être un point important.

Mijnheer De Vriendt, het is de traditie dat in het kader van een dergelijke internationale vergadering een aantal formele en informele bilaterale gesprekken worden georganiseerd, worden gepland. Op dit moment ben ik niet in staat om officieel te bevestigen welke formele bilaterale vergaderingen zullen plaatsvinden en dit om twee redenen. Ten eerste is er de sécurité. Ten tweede, wij zijn bezig de agenda op dit vlak te finaliseren, er zijn vele formele gesprekken naast de formele vergadering van de top.

In elk geval, elk keer dat wij de kans zullen hebben te spreken met de VS, zullen wij de nadruk leggen op belangrijke punten voor ons. Ik deel uw redenering in verband met het klimaat. Wij zullen samen met onze Europese collega's een ambitieuze strategie ontwikkelen en verdedigen, ook op politiek en diplomatiek niveau.

Wij zullen ook pleiten voor steun aan het multilateralisme. Wij zijn bevreesd, na een aantal verklaringen van Donald Trump daarover. Wij denken dat multilateralisme een belangrijke politieke ruimte is op internationaal niveau, bij de NAVO en ook in het kader van de VN, om vooruitgang te boeken, in de positieve richting, met een ambitieuze doelstelling voor de toekomst.

Wat de fundamentele waarden, de Europese waarden, de universele waarden betreft, hebben wij een slechte ervaring gehad, bijvoorbeeld in het kader van de beslissingen met betrekking tot migratie. Wij hebben ook vastgesteld dat het systeem van *checks and balances* in de VS bestaat, gelukkig maar. Dat is ook een belangrijk pleidooi, het gaat over onze fundamentele waarden.

Je veux être extrêmement clair: l'Europe, la Belgique et les États-Unis sont des partenaires historiques sur le plan économique et sur celui de la sécurité. Je souhaite consolider et conserver ces liens, mais sans naïveté. Nous allons défendre les opinions que nous devons défendre sur les différents sujets que je viens d'évoquer.

Dank u voor de steun.

01.06 Raoul Hedebouw (PTB-GO!): Mijnheer de eerste minister, ik heb uw antwoord gehoord. Ik had wel gehoopt dat u wat dieper zou ingaan op de grote problemen die er vandaag in de wereld zijn en op de agressieve toon van Trump, die helemaal geen multilateralisme op poten wil zetten. Integendeel, wij horen echte oorlogstaal tegen andere landen. Wij horen duidelijk dat de Verenigde Staten al onze akkoorden op het vlak van klimaat gewoon in de vuilnisbak willen smijten. Zij zijn nu twee nieuwe pijplijnen aan het bouwen.

Kortom, ik meen dat de situatie op dit moment erg is, en dat België een hardere toon moet durven aan te slaan tegen de Verenigde Staten. Wij moeten duidelijk zeggen dat wij het niet met hen eens zijn en dat wij de wereldorde niet kapot laten gaan, dat wij het evenwicht niet totaal laten verstoren door de president van de Verenigde Staten, de heer Trump.

Mijnheer de eerste minister, u moet weten dat er effectief een mobilisatie van de bevolking zal zijn. Er is een betoging, volgende week woensdag om 17 uur, waarop heel veel volk duidelijk zal zeggen: "Niet in onze naam!"

Niet in onze naam! Laten wij zo niet verdergaan. België moet durven te zeggen dat als men zo doorgaat met oorlogstaal, en als men zo doorgaat met het klimaat, alles gewoon naar de vaantjes gaat. Als men zo doorgaat met de discriminatie van migranten, als men zo doorgaat met de discriminatie van vrouwen, zal de wereldsituatie nog erger worden.

België moet duidelijk durven te zeggen: "Zo kan het niet verdergaan." België moet stoppen de Verenigde Staten te volgen omdat het een machtig land is. Laten wij voor onze waarden gaan, laten wij solidariteitswaarden naar voren brengen.

01.07 Barbara Pas (VB): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, onze politie- en veiligheidsdiensten zullen volgende week hun handen vol hebben om die NAVO-top met 28 staatshoofden en regeringsleiders veilig te laten verlopen.

Figuren als Erdogan kunnen daarvan misbruik maken om keet te schoppen en hun aanhangers op te ruien. Van een man die onlangs nog dreigde dat elke Europeaan waar ook in de wereld niet meer veilig over straat zal kunnen, kan men alles verwachten.

U hebt enkel gezegd dat u bijzonder aandachtig bent. Ik vraag u om er alles aan te doen om rellen te vermijden. Ik vraag dat in eerste instantie voor de veiligheid van de burgers, maar ik vraag dat ook in uw eigen belang.

U schittert graag op NAVO-toppen en Europese toppen. Ik begrijp dat, want uw binnenlands beleid is niet om mee uit te pakken, maar zorg er dan voor dat zulke toppen niet worden overschaduwd door incidenten.

01.08 Véronique Caprasse (DéFI): Monsieur le premier ministre, votre réponse est très évasive. Certes, vous devez vous soucier de la sécurité et tout sera mis en place mais je n'ai pas eu de réponse à mes questions, qui étaient quand même assez pointues. Je regrette aussi que le ministre Jambon ne soit pas là pour répondre à ces questions plus détaillées, qui ont de l'importance pour nos concitoyens.

Après tout ce que nos corps de police ont vécu, notamment à la suite des attentats, j'espère qu'ils seront en marche pour affronter la venue de plusieurs chefs d'État, dont deux sont au plus bas des sondages et sont peu appréciés par la population. J'espère que vous tiendrez compte de ce qu'on pourra faire après pour les

remercier et les encourager dans leur tâche car ils vont passer un long week-end particulièrement éprouvant, sans pouvoir être auprès de leurs familles.

01.09 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Premier, ik zou u toch willen vragen om niet te onderschatten hoezeer het klimaatverdrag van Parijs een signaal was van nieuwe hoop, van ambitie en van het geloof dat een betere, schonere, propere toekomst ook mogelijk is. Bescherm dat akkoord van Parijs en doe dan ook zeker het nodige in eigen land om stappen vooruit te zetten. Laten we eerlijk zijn, ook in België gaat het toch allemaal veel te traag om ons land op de rails te zetten naar die groene economie, die niet alleen goed is voor het klimaat en ons leefmilieu maar ook voor onze bedrijven en onze economie.

Wat het bezoek van Erdogan betreft, laten we duidelijk wezen. We moeten met zijn allen heel goed beseffen dat Turkije Europa op handelsvlak veel meer nodig heeft dan omgekeerd. In de huidige omstandigheden, met de schendingen van de mensenrechten en het ondergraven van de rechtsstaat in Turkije, kan er wat ons betreft geen sprake zijn van een toetreding van Turkije tot de Europese Unie of van nieuwe akkoorden met Turkije over wat dan ook. Ook daar moeten we een duidelijke rode lijn trekken, ook daar moeten we onze normen en waarden beschermen en verdedigen.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

02 Questions jointes de

- M. Stéphane Crusnière au premier ministre sur "la taxe sur les transactions financières ou taxe Tobin" (n° P2060)
- M. Dirk Van der Maelen au premier ministre sur "la taxe sur les transactions financières ou taxe Tobin" (n° P2061)
- M. Georges Gilkinet au premier ministre sur "la taxe sur les transactions financières ou taxe Tobin" (n° P2062)

02 Samengevoegde vragen van

- de heer Stéphane Crusnière aan de eerste minister over "de tobintaks" (nr. P2060)
- de heer Dirk Van der Maelen aan de eerste minister over "de tobintaks" (nr. P2061)
- de heer Georges Gilkinet aan de eerste minister over "de tobintaks" (nr. P2062)

02.01 Stéphane Crusnière (PS): Monsieur le premier ministre, nous sommes devant une échéance décisive pour la mise en place de la taxe sur les transactions financières. La société civile monte une nouvelle fois au créneau. La TTF, c'est maintenant ou jamais!

En évoquant la TTF et la coopération renforcée, vous avez déclaré: "Nous devons réussir à lever les obstacles techniques et politiques. C'est une question d'élémentaire équité". Vous avez fait cette déclaration à la tribune de l'ONU. Vous tenez donc ce genre de discours à l'étranger. En revanche, vous avez beaucoup de mal à dompter votre ministre des Finances.

En effet, de l'aveu même de la Commission européenne - Pierre Moscovici nous l'a rapporté en commission -, l'attitude de la Belgique a radicalement changé. Le ministre des Finances a visiblement mis beaucoup d'énergie à trouver des inconvénients à l'entrée en vigueur de cette taxe. Certains autour de la table parlent même d'une stratégie de pourrissement. Nous aurons tout entendu. Il a ainsi été question d'un problème pour la dette publique. Or, monsieur le premier ministre, si elle se porte mal, c'est davantage à cause de votre politique budgétaire que de la TTF. On a aussi invoqué des lacunes dans les négociations avec nos partenaires du Benelux - comme si l'on découvrait subitement que les Pays-Bas et le Luxembourg ne participaient pas à la coopération renforcée. Puis, on a parlé de difficultés avec les fonds de pension. C'est une tentative de faire accroire que la TTF allait attaquer les retraités belges, alors que votre gouvernement s'en charge sans le moindre scrupule.

Bref, monsieur le premier ministre, se tient donc la semaine prochaine un ECOFIN en marge duquel les États participant à la coopération renforcée vont se voir et attendre le feu vert - ou rouge - de la Belgique.

Pourriez-vous nous dire, monsieur le premier ministre, si vous allez définir un mandat clair avec votre ministre des Finances et si la Belgique va définitivement accepter l'ultime compromis qui est sur la table?

02.02 Dirk Van der Maelen (sp.a): Mijnheer de eerste minister, toen in 2008 de hocus pocus van de financiële sector ontplodeerde, heeft ons land, zoals andere Europese landen, diep in de geldbuidel moeten

tasten om banken te reden. Daarbovenop kwam een economische crisis, waardoor onze bevolking zwaar heeft moeten inleveren. Alle regeringen sindsdien, de regering-Van Rompuy, de regering-Leterme, de regering-Di Rupo, drie regeringen waarmee u zelf als minister of als partijvoorzitter gelieerd was, hadden de absolute eensgezindheid dat de financiële sector via een tobtaks een bijdrage moest leveren.

Vanaf 2014, in de regering die u leidt, heeft uw minister van Financiën op elk mogelijk moment stokken in de wielen gestoken bij de pogingen om in het kader van een versterkte samenwerking van de financiële sector een bijdrage te vragen, een taks van 0,1 % of 0,01 % op financiële transacties. Diezelfde regering die u leidt, mijnheer de eerste minister, voert in een vingerknip een verhoging door van de btw van 6 naar 21 % voor de gewone man, maar 0,1 of 0,01 % bijdrage vragen van de financiële sector, ho ho, uw minister en uw regering geven niet thuis!

Mijn vraag aan u, mijnheer de eerste minister, is de volgende. Dinsdag is er een Ecofin-Raad. In de marge van deze Ecofin-Raad ligt de beslissing op tafel. Zult u nu eindelijk aan uw minister van Financiën een marsorder geven om dinsdag in te stemmen met het voorstel voor een tobtaks?

02.03 Georges Gilkinet (Ecolo-Groen): Monsieur le premier ministre, observez la situation dans d'autres pays, en Europe et dans le monde. Observez la situation politique, la colère des citoyens, et rendez-vous compte qu'il est temps de donner un signal à ceux qui veulent davantage de justice fiscale, et qui veulent que les revenus du capital, issus de placements, contribuent un peu au financement des fonctions collectives, et pas seulement de solliciter les seuls travailleurs. Un signal pour dire qu'il faut freiner la spéculation financière qui provoque des catastrophes économiques et qui menace les budgets des États, comme nous l'avons vu voici très peu de temps, avec les dossiers Dexia et Fortis. Un signal à l'égard de ceux qui pensent qu'il faut de nouveaux moyens pour déployer de nouvelles politiques en matière d'éducation, de solidarité, de soutien à l'économie et de protection de l'environnement. Un signal adressé à ceux qui veulent que le projet européen redémarre autour de combats concrets et positifs.

Ce signal pourrait être donné si mardi la Belgique, par la voix de son ministre des Finances, sortait de son attitude hypocrite concernant la taxe sur les transactions financières. Vous allez me répéter que, dans son programme, votre gouvernement y est favorable. Vous allez également me répéter toutes les conditions que vous avez posées et qui font que toute l'Europe nous pointe du doigt, qu'il s'agisse du commissaire Moscovici ou nos collègues des autres parlements nationaux. Ils disent: "La Belgique bloque la taxe sur les transactions financières. La Belgique ne veut pas de justice fiscale. La Belgique ne veut pas enrayer la spéculation. La Belgique ne veut pas de nouvelles ressources pour les finances publiques. La Belgique ne veut pas d'un projet européen."

C'est leur conclusion. Détrompez-les, monsieur le premier ministre, et exigez de votre ministre des Finances qu'il donne un signal positif concernant cette coopération renforcée que nous appelons de nos vœux pour relancer l'Europe et la justice fiscale.

02.04 Charles Michel, premier ministre: Monsieur le président, c'est un débat que nous avons eu à quelques reprises ces derniers mois en séance plénière. Et, une nouvelle fois, je vais rappeler un certain nombre d'éléments, y compris factuels.

Comme vous l'avez dit, monsieur Gilkinet, nous soutenons - l'accord de gouvernement le précise expressément - cette ambition de progresser sur le plan européen pour mettre en place une taxe sur les transactions qui ont un caractère spéculatif. C'est ce qui est prévu par l'accord de gouvernement et je confirme, mot pour mot, ce que j'ai déclaré à la tribune des Nations unies. Je crois effectivement que nous devons nous engager dans cette voie et lever les obstacles techniques et politiques sur le sujet en question.

Je ne peux pas accepter que, séance après séance, on tente de culpabiliser la Belgique et le ministre des Finances par des tissus de contrevérités! Un élément factuel: si la Belgique ne participait pas, il est possible pour les pays de le faire sans nous. Pourquoi ne le font-ils pas sans nous, si c'est si simple que cela?

Deuxième élément. Il faut ouvrir les yeux par rapport à cela.

De laatste maanden ondergaat de politieke context in Europa een duidelijke evolutie. Eerlijk gezegd, ik ben de hypocrisie in dit dossier een beetje beu. Wij weten bijvoorbeeld allemaal dat Duitsland vreest voor de situatie na de brexit. Ook in Frankrijk heeft Emmanuel Macron zijn twijfels daarover uitgedrukt.

Kortom, wij steunen de inspanningen om tot een akkoord te komen. Wij proberen meer landen te overtuigen. En, als kers op de taart, ben ik van plan om het punt van de FTT zo snel mogelijk op de agenda van de Europese Raad te plaatsen.

Ik ben de hypocrisie beu. Ik pleit voor de waarheid ter zake. Ik aanvaard niet langer de strategie om de Belgische regering systematisch te culpabiliseren. Dat is niet correct en niet loyaal.

02.05 Stéphane Crusnière (PS): Monsieur le premier ministre, vous êtes mal à l'aise dans ce dossier. Votre énervement ici le prouve encore.

Ma question était toute simple: oui ou non, allez-vous accepter le compromis qui est sur la table? Vous noyez le poisson et vous ne répondez pas. Vous vous êtes quand même montré relativement clair avec cette phrase: "Il est possible de le faire sans nous." Ce qui vient d'être déclaré ici est symbolique.

C'est encore une nouvelle fois, monsieur le premier ministre, une preuve que vos mots sur votre attachement au projet européen ne sont que de la "com". Monsieur le premier ministre, si vous croyez au projet européen, c'est maintenant ou jamais que vous devez nous le montrer, et dire oui à plus de justice fiscale.

Par ailleurs, nous sommes aussi impatients et attentifs quant à la décision que vous prendrez sur la *fairness tax*. Monsieur le premier ministre, c'est le moment où jamais de montrer que, cette fois, vous résisterez à la pression de votre partenaire de la N-VA, dont on sait qu'il est opposé à ce projet.

02.06 Dirk Van der Maelen (sp.a): Mijnheer de eerste minister, ik citeer één zinnetje uit de tekst die u op 16 september in New York hebt voorgelezen.

"C'est une question d'élémentaire équité."

Dat zei u op 16 september 2016. Hoelang gaan wij daar nog op wachten? Opnieuw maakt u gebruik van valse argumenten. U verwijst naar de brexit, terwijl u goed weet dat in Groot-Brittannië een *stamp duty* van 0,5 % wordt geheven. Hier gaat het om een taks van 0,1 of 0,01 %.

Ik zal u zeggen wat de situatie is. U mag in de debatten over de toekomst van Europa het standpunt innemen dat u met een beperkte groep sneller wilt vooruitgaan. Wel, de tobintaks is een voorbeeld, maar het is de N-VA die belet dat u in daden omzet wat u op het Europees toneel belijdt. Wij hebben het begrepen.

02.07 Georges Gilkinet (Ecolo-Groen): Monsieur le premier ministre, la fin de votre réponse et votre engagement à soumettre ce dossier lors d'un sommet européen me réjouissent. J'espère que vous avancerez, à l'égard de vos collègues présidents et chefs d'État, de meilleurs arguments que ceux proposés devant l'assemblée plénière de ce parlement.

Systématiquement, vous soutenez que la Belgique se porte en faveur de la taxe sur les transactions financières, mais elle impose une série de conditions qui rendent ce soutien impossible à réaliser. Aujourd'hui, vous proposez d'autres arguments: "Ils peuvent le faire sans nous", "Ce n'est pas nous qui bloquons, ce sont d'autres." Vous cherchez des coupables. La Belgique doit retrouver sa place en tête du peloton européen, plutôt que d'être le cancre de la classe. Convoquez votre ministre de Finances avant le sommet ECOFIN de mardi, et exigez qu'il tienne une position plus volontariste, ouverte, pour que ce projet de coopération renforcée se concrétise. Le projet européen en a plus que jamais besoin.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

03 Questions jointes de

- **Mme Gwenaëlle Grovonijs au premier ministre sur "le CETA et l'avis de la Cour de justice de l'Union européenne" (n° P2063)**
- **M. Tim Vandendriessche au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères et européennes, chargé de Beliris et des Institutions culturelles fédérales, sur "le CETA et l'avis de la Cour de justice de l'Union européenne" (n° P2064)**
- **M. Marco Van Hees au premier ministre sur "le CETA et l'avis de la Cour de justice de l'Union européenne" (n° P2065)**

03 Samengevoegde vragen van

- mevrouw Gwenaëlle Grovonius aan de eerste minister over "het CETA-verdrag en het advies van het Europees Hof van Justitie" (nr. P2063)
- de heer Tim Vandenput aan de vice-eersteminister en minister van Buitenlandse Zaken en Europese Zaken, belast met Beliris en de Federale Culturele Instellingen, over "het CETA-verdrag en het advies van het Europees Hof van Justitie" (nr. P2064)
- de heer Marco Van Hees aan de eerste minister over "het CETA-verdrag en het advies van het Europees Hof van Justitie" (nr. P2065)

03.01 Gwenaëlle Grovonius (PS): Monsieur le président, monsieur le premier ministre, l'opposition au CETA a animé nos débats à de nombreuses reprises. On se souviendra, évidemment, de l'importante mobilisation des citoyens, de la société civile, mais aussi du monde politique sur ce traité. On se souviendra également du travail qui a été réalisé dans nos assemblées parlementaires ainsi que par le gouvernement wallon, en particulier par son ministre-président, Paul Magnette, qui a obtenu d'importantes avancées pour défendre nos services publics, nos normes sociales et environnementales.

Parmi ces acquis wallons, il y a notamment la demande, par la Belgique, d'un avis à la Cour de justice de l'Union européenne sur l'incompatibilité du mécanisme ICS relatif au règlement des différends dans le cadre des traités européens.

Monsieur le premier ministre, j'entends que vous vous ralliez à ces avancées. C'est, sans doute, pour cette raison que, depuis le mois d'octobre, autrement dit depuis sept mois, le fédéral traîne les pieds et refuse d'introduire cette demande liant cette dernière à un autre avis de la Cour de justice sur un traité entre l'Union européenne et Singapour.

Cet avis ayant été rendu ce 16 mai, vous n'avez plus d'excuse. Nous pouvons, à présent, avancer dans ce dossier.

Monsieur le premier ministre, quand la Belgique va-t-elle, enfin, demander l'avis dont question à la Cour de justice de l'Union européenne? Pouvez-vous vous engager, aujourd'hui, quant à un dépôt avant cet été? Le ministre-président, Paul Magnette, vous a adressé un projet de mémoire, le 15 mars. Pouvez-vous nous confirmer que la contribution des Affaires étrangères sera rapidement apportée?

03.02 Tim Vandenput (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, collega's, het Europees Hof heeft afgelopen week een belangrijke uitspraak gedaan over het vrijhandelsakkoord tussen de Europese Unie en Singapore. Gemengde verdragen die niet alleen handel maar ook investeringen regelen, moeten door het Europees Parlement en door elk nationaal parlement worden geratificeerd.

De Waalse minister-president zag zijn kans schoon om hoerakreten de wereld in te sturen. Hij voelt zich door die uitspraak immers gesterkt in zijn verzet tegen het handelsverdrag tussen de Europese Unie en Canada, het CETA-verdrag, dat hij wekenlang gijzelde.

Collega's, die hoerakreten zijn echter totaal misplaatst. Wat bepaalt het arrest van het Hof immers nog? Het bepaalt dat het voor de Europese Unie net makkelijker zal zijn om haar exclusieve handelsbevoegdheid met het Europees Parlement en zonder de nationale parlementen uit te oefenen. Het Hof breidt namelijk de exclusieve bevoegdheden van de Europese Unie uit.

Voor ons moeten in de toekomst de handelsverdragen van de investeringsverdragen worden afgesplitst. Op die manier kunnen wij onze grootste troef, de grootste economische markt ter wereld, meer uitspelen. Dat zal nodig zijn om jobs te creëren en de economie in België en in Europa voort te laten groeien.

Mijnheer de eerste minister, mijn vragen zijn tweeërlei. Ten eerste, hoe evaluateert u de uitspraak van het Hof?

Ten tweede, zal België bij de Europese Unie ervoor pleiten om toekomstige handelsverdragen van investeringsverdragen af te splitsen?

03.03 Marco Van Hees (PTB-GO!): Monsieur le président, monsieur le premier ministre, la Cour a rendu son avis sur le traité de Singapour, et c'est un camouflet. Un camouflet pour vos petites manœuvres qui consistaient à attendre, en espérant que l'avis soit contraire. De la sorte, vous auriez pu trouver un prétexte

pour ne pas demander un avis à propos du CETA. C'est raté!

C'est aussi un camouflet pour d'autres libéraux! Je pense à Karel De Gucht ou à notre collègue Dewael, qui disaient carrément qu'il fallait zapper purement et simplement les avis des parlements. C'est raté aussi!

Un autre arrêt de la Cour dit que la Commission n'avait pas de motif valable pour ne pas enregistrer l'initiative citoyenne "Stop TTIP", qui concerne le TTIP et le CETA. Là encore, pas question, y compris pour la Commission européenne, de zapper l'avis de la société civile, de la population!

La grande famille libérale décide de procédures démocratiques et puis décide de s'en passer quand cela ne lui convient pas! On zappe les procédures démocratiques!

Cela dit, tout n'est pas réjouissant dans cet avis, notamment le fait que, surtout pour les traités suivants, les États n'ont pas leur mot à dire sur une série de volets importants comme la libéralisation des services publics ou du non-marchand. On a déjà entendu le collègue Vandenput et les autres dire qu'on allait scinder les traités et zapper à nouveau l'avis des parlements nationaux. C'est apparemment une manie des pro-CETA de zapper toutes les procédures démocratiques!

Monsieur le premier ministre, comment interprétez-vous cet avis? Vous avez attendu des mois avec ce faux prétexte. Devez-vous encore attendre jusqu'à l'été voire plus tard pour saisir la Cour à propos du CETA? Quelles questions allez-vous soumettre à la Cour? Allez-vous continuer dans cette obsession à défendre des tribunaux d'exception pour les multinationales, comme c'était prévu dans le cadre du CETA?

03.04 Charles Michel, premier ministre: Monsieur le président, je vous avoue avoir été quelque peu étonné par un certain nombre de messages qui ont été délivrés dans le cadre de la question. Je vais m'efforcer, pour ce qui me concerne, de présenter les faits tels qu'ils se situent et tels qu'ils peuvent l'être de manière la plus objective et la plus rationnelle possible.

Premier point. Dans le cadre de l'accord entre le gouvernement fédéral et les entités fédérées, au moment du processus qui a concerné le CETA, comme vous l'avez dit, acquis très impressionnant de la part du gouvernement wallon, il a été convenu qu'un avis allait être demandé. Cet avis sera effectivement demandé, comme je l'ai dit à cette tribune, à la lumière de l'avis rendu par Singapour. Sans attendre cet avis, nous avons lancé, depuis plusieurs mois, la procédure pour préparer les documents juridiques à l'appui de l'avis. Nous sommes donc maintenant en mesure de finaliser les argumentaires juridiques pour pouvoir les introduire.

Vous avez été mal informée, madame Grovonijs, puisque, certes des informations ont été communiquées au mois de mars mais, par exemple, des éléments complémentaires venant du gouvernement wallon ont été reçus, il y a quelques jours seulement, par le gouvernement fédéral. Nous allons donc tout mettre en œuvre pour réussir, le plus vite possible et probablement autour de l'été, à formuler cette demande d'avis, de manière loyale, comme cela avait été convenu au sein du Comité de concertation, au moment de la procédure sur le CETA.

Deuxième point. Vous faites une lecture, disons, très partielle, unilatérale, selon moi, de cet avis rendu sur Singapour qui est en fait beaucoup plus nuancé que ce que vous semblez indiquer. Monsieur Van Hees, permettez-moi de vous dire que vous vous trompez aussi sur ce sujet, puisque la décision rendue sur Singapour correspond très exactement au plaidoyer juridique que le gouvernement fédéral belge a fait en cours de procédure. Cela veut dire quoi? Cela veut dire qu'effectivement, il y a maintenant de la clarté.

Er is nu meer duidelijkheid over de verdeling, de rol van het Europees Parlement, de exclusieve bevoegdheden en de gemengde bevoegdheden in het kader waarvan de nationale parlementen beslissingen moeten nemen.

Dat zou inderdaad kunnen betekenen dat onderhandelingen over verdragen anders worden aangepakt. De discussie ter zake zal op Europees niveau gevoerd worden.

Quelle est la réalité? Les mécanismes d'investissement et les mécanismes de résolution des conflits font l'objet de compétences mixtes, comme le fédéral l'a plaidé dans le cadre de la procédure. Par contre, les autres aspects seront traités par le Parlement européen.

Cela me surprend, monsieur Van Hees, quand je vous entendez donner des leçons de démocratie, qui sont peut-être inspirées par vos sympathies cubaines, car le Parlement européen est un parlement démocratique avec des élus qui le sont au suffrage universel de manière directe. Je ne peux pas accepter l'idée que, quand le débat a lieu au Parlement européen, il ne serait pas démocratique. Il y a là une divergence de vues fondamentale entre vous et nous. Merci!

03.05 Gwenaëlle Grovonijs (PS): Merci, monsieur le premier ministre, pour ces éléments de réponse. J'ai été très bien informée: je sais notamment que le 30 mai se tiendra une réunion entre le fédéral et les entités fédérées. La contribution des Affaires étrangères sera attendue dans ce cadre. Je regrette, monsieur le premier ministre, de ne pas vous avoir entendu sur des délais plus clairs et sur un engagement précis de la part du fédéral d'amener cette contribution pour que cette demande d'avis à la Cour européenne de justice puisse évidemment arriver dans les plus brefs délais.

Monsieur le premier ministre, je n'ai pas envie de faire preuve de naïveté. Et j'aimerais que vous vous engagiez de manière très claire. Ce n'est pas le cas, et je le regrette. Il est inimaginable qu'on puisse encore retarder cette demande d'avis à la Cour européenne de justice. Et j'espère vraiment que nous pourrons avancer rapidement dans ce dossier.

03.06 Tim Vandenput (Open Vld): Mijnheer de premier, bedankt voor uw duidelijk antwoord.

Wij moeten de kans echt grijpen om vooruitgang te boeken met de EU-handelsverdragen. De realiteit is dat elke lidstaat, bij het begin van een onderhandeling door de Commissie, een mandaat geeft aan de Commissie. Als de Commissie dan een akkoord bereikt met de andere partij, dan is het aan het Europees Parlement om dat verdrag goed te keuren.

Ik kan alleen maar vaststellen, beste collega's van de PS, dat uw fractie totaal geen vertrouwen heeft in uw democratisch verkozen PS-parlementsleden in het Europees Parlement.

03.07 Marco Van Hees (PTB-GO!): Monsieur le ministre, quand vous parlez de Cuba, cela me rassure car cela montre généralement une faiblesse dans vos arguments sur le fond du dossier

Par ailleurs, je n'ai pas critiqué le Parlement européen. J'ai critiqué la Commission européenne qui avait zappé une initiative citoyenne.

(...): (...)

03.08 Marco Van Hees (PTB-GO!): Non, non, c'est la Commission européenne – lisez la presse – qui a refusé l'initiative citoyenne et qui a manœuvré! Elle refuse d'appliquer ce qui est dans la législation européenne.

Le fait que vous traîniez, et que, visiblement, vous continuez à le faire, montre que vous savez que ce plan est impopulaire. Vous continuez une politique d'embûches. Je rappelle que le CETA comme le TTIP sont des accords de dérégulation de toutes les normes sociales et environnementales. C'est une mise en concurrence des travailleurs. Cela cadre peut-être dans votre projet libéral d'enrichissement d'une minorité mais cela ne cadre en tout cas pas avec ce que la population demande, y compris le rejet de tribunaux d'exception pour les multinationales, ce qui est inacceptable.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

04 Vraag van mevrouw Veerle Wouters aan de eerste minister over "de communautaire dossiers en het door de COCOF ingeroepen belangenconflict inzake het afkopen van studiejaren" (nr. P2066)

04 Question de Mme Veerle Wouters au premier ministre sur "les dossiers communautaires: le conflit d'intérêts invoqué par la COCOF en ce qui concerne le rachat des années d'études" (n° P2066)

04.01 Veerle Wouters (Vuyé&Wouters): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, België is een oneerlijk land. Laten we even kijken naar uw wetsontwerp omtrent de afkoop van studiejaren voor het berekenen van het pensioen. Wij stellen vast dat de COCOF een belangenconflict instelt. In *Le Soir* lezen wij dat alle Franstalige regeringen – dat zijn er wonderbaarlijk veel – belangenconflicten gaan instellen tegen alle uitvoeringsbesluiten. De carrousel is vertrokken en Franstalig België aarzelt niet om te blokkeren.

Laten wij dan kijken naar de Vlaamse regering. Zij stelt geen derde belangenconflict in tegen de Brusselse geluidsnormen, omdat ze schrik heeft uw regering in gevaar te brengen, terwijl dat absoluut niets te maken heeft met uw regering, maar wel met het Brussels Gewest.

Mijnheer de eerste minister, België is een oneerlijk land omdat de rekenkunde anders is. Laat mij dat uitleggen. De belangenconflicten tussen regeringen betekenen een schorsingsperiode van zestig dagen. De Vlaamse regering stelt een belangenconflict in, de schorsingstermijn is zestig dagen en wij tellen mooi van één tot zestig.

Laten wij even terugkijken naar de Brussel-Halle-Vilvoordesaga. Daar werden er belangenconflicten ingeroepen door de Franstalige parlementen. De schorsingstermijn daar is 120 dagen. In die periode heeft men echter toch wel Latijnse rekenkunde toegepast, want als wij kijken naar het belangenconflict ingeroepen door de Franstalige parlementen, dan moet ik vaststellen dat het niet over 120 dagen ging maar over 285 dagen. In totaal heeft dat spelletje vier jaar en één maand geduurd. Franstaligen, u hebt lef, dat kunnen wij niet altijd zeggen van de Vlamingen.

Mijnheer de eerste minister, wat gaat u, als voorzitter van het Overlegcomité, doen? Zal het over 120 dagen gaan? Of zult u ook Latijnse rekenkunde toepassen? Wat is op dat vlak de visie van uw Vlaamse regeringspartners?

04.02 Eerste minister **Charles Michel**: Mijnheer de voorzitter, ik ben er niet van overtuigd dat ik alles heb begrepen, maar ik zal toch proberen een antwoord te geven, wat moedig is, moet ik zeggen.

Ik heb aandachtig geluisterd. Wat zullen we doen? We zullen de wet toepassen. Er is een verschil – ik veronderstel dat u dat weet – tussen een belangenconflict dat door een regering wordt ingeroepen en een belangenconflict dat door een parlement wordt ingeroepen. Dat is niet dezelfde procedure. Als een belangenconflict door een parlement is ingediend, betekent dat in eerste instantie ruimte voor overleg tussen de parlementen, de Kamer en zelfs de Senaat, en daarna volgt overleg in het kader van het Overlegcomité. We zullen de wet toepassen. Punt.

04.03 **Veerle Wouters** (Vuyé&Wouters): Mijnheer de premier, ik dank u voor uw uitleg. Ik weet het: het is 120 dagen, 60 + 30 + 30 dagen. Het Overlegcomité komt als laatste aan bod, dat klopt. Ondertussen zijn we mogelijk al 90 dagen verder. Mijn vraag was zeer concreet: zult u op dag 120 dat belangenconflict ook laten aflopen? Ik kan u zeggen dat Franstalig België niet aarzelt om dergelijke blokkeringsmethodes toe te passen en zelfs te misbruiken, terwijl de Vlamingen ze vaak niet durven te gebruiken.

Ik hoop dan ook dat de Vlaamse partijen in uw regering zich ertegen zullen verzetten wanneer er Latijnse rekenkunde wordt toegepast en 120 geen 120 is, maar 285 dagen. Ik hoop dan ook, mijnheer de premier, dat u op dezelfde manier zult tellen voor de Vlamingen als voor de Franstaligen. Soms heb ik daar toch twijfels bij. Ik hoop dat de Vlaamse partijen in de regering zeer waakzaam zijn, want de Vlaamse regering klauwt niet. Zo zal Vlaanderen natuurlijk onvoltooid blijven, zo zal België een oneerlijk land blijven.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

05 **Vraag van de heer Roel Deseyn aan de eerste minister over "cyberaanvallen en ransomware"**
(nr. P2067)

05 **Question de M. Roel Deseyn au premier ministre sur "les cyberattaques et les logiciels de rançon"**
(n° P2067)

05.01 **Roel Deseyn** (CD&V): Mijnheer de eerste minister, een computervirus, een cyberaanval, internethacking, ze kunnen allemaal heel veel economische schade betekenen in België. Bovendien kan er een gebrek aan vertrouwen in de nieuwe technologie, in het internet, ontstaan, een technologie die we zo hard nodig hebben in onze Belgische context.

Men kan dat vertrouwen wel herstellen en zelfs versterken. Net zoals men op de snelweg een rijbewijs nodig heeft, heeft men ook op de internetsnelweg bepaalde vaardigheden nodig. Men zou dus kunnen pleiten voor een betere vorming rond veiligheid met een digitaal rijbewijs. Anderzijds kan men strenger zijn voor de producten zelf. Het zou totaal niet normaal zijn als iemand een auto op de markt zou kunnen brengen zonder

gordels. Anno 2017 is het echter nog denkbaar dat bedrijven software op de markt brengen en bepaalde telecomoperatoren het product internet aanbieden zonder de essentiële beveiligingsvoorschriften te respecteren. Dat is absoluut onaanvaardbaar.

Mijnheer de voorzitter van de Kamer, ook in ons huis zijn er voorbeelden van software die meer dan zestien jaar oud is, Windows XP, en ik vrees dat er bij de overheid nog software wordt gebruikt waarvan men al jaren weet dat het eigenlijk onverantwoord en onverantwoordelijk is om ze te blijven gebruiken.

Men maakt die omslag echter niet in één nacht en dat zal dus wat investeringen vergen. Men zou een kader moeten kunnen afdwingen van de softwareleveranciers, de aanbieders. De telecomwet bepaalt trouwens ook dat ze de consumenten en gebruikers alle tools moeten aanbieden – men kan daaronder een stevig antiviruspakket verstaan – om hen bij te staan en te beschermen. In België is er geen aparte minister bevoegd voor cybersecurity, maar u draagt ter zake een zeer grote verantwoordelijkheid. Het is immers de eerste minister zelf, die de volledige coördinatie doet. Het komt er dan ook op aan om onze middelen zo goed mogelijk in te zetten.

Mijnheer de eerste minister, wat is de verhouding op het vlak van ministeriële verantwoordelijkheid bij het Centrum voor Cybersecurity België en bij het Computer Emergency Response Team?

Wat is de impact geweest van de voorbije grote aanval?

Wie is er verantwoordelijk, als het gaat over de aanbieders?

Zit de binnenlandse en de buitenlandse samenwerking wel goed, want de Amerikaanse veiligheidsdiensten waren op de hoogte van het lek, maar ze hebben verzuimd om ons tijdig in te lichten, omdat ze daar kansen in zagen voor de eigen inlichtingendiensten?

Tot slot, wat is er afgelopen weekend beslist om het in de toekomst beter te doen op dat vlak?

05.02 Eerste minister **Charles Michel**: U hebt gelijk. Wij zijn de jongste jaren geconfronteerd met een nieuwe vorm van bedreiging. Dat was in het bijzonder de jongste dagen merkbaar, naar aanleiding van de wereldwijde cyberaanval. Voor sommige landen en ook voor sommige bedrijven veroorzaakte die een gigantische schade.

Gelukkig is België niet erg getroffen door de cyberaanval, maar wij zijn alert. Bij de start van de regering hebben wij onmiddellijk belangrijke beslissingen genomen. Wij hebben in de betrokken commissie ook de kans gehad regelmatig discussies te voeren over onze strategie voor een betere bescherming.

Wat hebben wij de jongste twee jaar beslist? Ten eerste hebben wij het CCB opgericht.

Ten tweede hebben wij meer capaciteit en meer middelen ter beschikking gesteld. Zo is er de integratie van cert.be om de capaciteit van het CCB te versterken.

Ten derde, een paar weken geleden hebben wij in de Ministerraad een plan goedgekeurd om in geval van een crisis een betere coördinatie van de verschillende diensten te bewerkstelligen.

Ik ben ervan overtuigd dat wij nog meer inspanningen moeten leveren voor een meer preventieve aanpak en een betere sensibilisering van de overheid, van de kmo's en van de bedrijven. Dat is noodzakelijk om ter zake de coördinatie te versterken.

Toevallig hadden wij in het weekend van de cyberaanval een thematische Ministerraad over veiligheid. Een belangrijk hoofdstuk werd gewijd aan de versterking van de initiatieven, de capaciteit en de middelen met het oog op een betere bescherming tegen die nieuwe vorm van gevaar in de toekomst.

Kortom, ik deel uw redenering dat het een cruciale uitdaging betreft. Misschien hebben wij in het verleden tijd verloren. Het is nu noodzakelijk sneller te werken, sneller resultaten te boeken. Met het CCB, met de verschillende overheden, met de verschillende economische actoren zullen wij hieraan hard werken, hopelijk ook met het federaal Parlement, zodat wij bijkomende resultaten kunnen boeken.

05.03 **Roel Deseyn** (CD&V): Mijnheer de eerste minister, u hebt aangetoond dat de bereidwilligheid er is

om een tandje bij te steken. Cyberveiligheid vergt een integrale aanpak van de operatoren en van de overheid.

In de reële wereld zouden wij nooit aanvaarden dat men bijvoorbeeld auto's zou produceren waarvan na vijftien jaar de remmen het plots begeven, terwijl er geen oplossing meer is.

In de virtuele wereld mag men echter wel producten maken zonder dat men verplicht is te voorzien in updates. Dat is totaal onaanvaardbaar.

U zegt dat wij tijd hebben verloren. Ik moet die analyse jammer genoeg delen. Sinds 2011 bestaat de wet inzake de kritieke infrastructuren en op heden zijn er nog problemen met controles, plannen en de aanstelling van inspectiediensten. Er moet daarvan heel snel werk worden gemaakt.

Ik pleit ervoor dat de telecomwet onverkort wordt uitgevoerd en dat elke internetaanbieder zijn klanten bijstaat met heel goede beveiligingstools.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

06 Vraag van de heer Johan Klaps aan de vice-earsteminister en minister van Werk, Economie en Consumenten, belast met Buitenlandse Handel, over "de administratieve overlast bij verzekeringsmakelaars" (nr. P2068)

06 Question de M. Johan Klaps au vice-premier ministre et ministre de l'Emploi, de l'Économie et des Consommateurs, chargé du Commerce extérieur, sur "la surcharge administrative pour les courtiers en assurances" (n° P2068)

06.01 Johan Klaps (N-VA): Mijnheer de voorzitter, om te beginnen wens ik de minister een gelukkige verjaardag. (*Applaus*)

Mijnheer de minister, ik wil u even meenemen naar de tijd waarin wij allebei nog twee jaar jonger waren. Toen heb ik u al eens een vraag gesteld over overdreven administratieve verplichtingen voor makelaars en verzekeringsagenten naar aanleiding van Twin Peaks II. Ik wil u daar even mee naartoe nemen en ook terugkeren naar vandaag, want ik sta hier nog altijd met hetzelfde probleem.

De sector wordt nog altijd overspoeld door allerhande verplichtingen, de regels blijven zich maar opstapelen en als ik bepaalde voorontwerpen mag geloven, collega's, dan gaat het er absoluut niet op verbeteren, en dat alles onder het mom van de bescherming van de consument. Ik wil wel, en dat moet ook. De consument moet worden beschermd en geïnformeerd. Maar dit, collega's, (*de heer Klaps toont vier ringmappen en overhandigt ze aan minister Peeters*) is wat een verzekeringsagent of -makelaar vandaag aan zijn klant moet geven, nog vooraleer hij bijvoorbeeld een brandverzekering opstelt. Dat is de letter van de wet en dat is dus niet werkbaar, mijnheer de minister. Het was nochtans de bedoeling van de regering en van uzelf om de administratieve overlast te beperken. Dat staat ook in het regeerakkoord.

De toekomst is nog een groot vraagteken. Documenten van de FSMA tonen aan dat de regels in de toekomst nog zullen worden verstrengd, hoewel Europa dat eigenlijk niet vraagt, en dat komt overeen met *gold-plating*, ook iets waarover heel duidelijk in het regeerakkoord staat dat wij dat niet gaan doen.

Mijn vragen voor u zijn eigenlijk heel eenvoudig, mijnheer de minister.

Zult u ervoor zorgen dat de administratieve overlast voor de sector verkleint of laat u deze nog verder groeien?

Kunt u bevestigen dat er geen *gold-plating* zal worden toegepast bij de omzetting van de Europese richtlijn?

06.02 Minister Kris Peeters: Mijnheer Klaps, het was zeer attent van u om mijn verjaardag niet te vergeten. Ik dank u daarvoor, alsook voor het geschenk, dat wij zullen koesteren.

Alle gekheid op een stokje, wat de administratieve verplichtingen betreft, op het einde van uw vraag verwijst u naar de nieuwe richtlijn, de Insurance Distribution Directive. Deze gaat over de consumentenbescherming voor de verzekeringconsument, die ook u ter harte gaat, en over een aantal belangrijke elementen, zoals

het bieden van bescherming ongeacht het distributiekanaal van de verzekeringen – makelaar, agent, verzekeringsonderneming enzovoort – en een *level playing field*.

Ik ga ervan uit dat u het ermee eens bent dat wij er ook voor moeten zorgen dat een verzekeringsproduct wordt aangeboden dat beantwoordt aan de noden en de behoeften van de consument.

Wij hebben een ontwerp opgesteld en dat is nu in publieke consultatie. Wij hebben al reacties gekregen vanuit de verzekeringssector, zeggende dat *gold-plating* niet aan de orde is en dat men in het ontwerp soms verdergaat dan de richtlijn voorschrijft. Net als u ben ik daarvoor zeer gevoelig. Als de resultaten van de publieke consultatie binnenkomen, zal ik daar zeker rekening mee houden om, in overleg met de sector, een goed evenwicht te realiseren tussen een adequate bescherming van de consument en een beperking van de administratieve lasten voor de verzekeringssector, inclusief de verzekeringstussenpersonen.

Wij zullen deze kwestie verder bekijken. Ik ga ervan uit dat u ook mijn collega, de staatssecretaris bevoegd voor Administratieve Vereenvoudiging, zult aanmoedigen, minstens als het zijn verjaardag is, om daarvan werk te maken.

06.03 Johan Klaps (N-VA): Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord.

U weet dat de sector al fel te lijden heeft gehad en dat het aantal jobs daalt, onder meer door digitalisering, maar het zijn precies de makelaars en de agenten die in elke gemeente, onder elke kerkoren, zorgen voor werkgelegenheid en voor een nauwe band met hun klanten. Zij steken daar veel werk in. Ik hoop dat wij hen niet zullen opzadelen met extra administratieve lasten. Ik ben heel blij met uw formele bevestiging wat dat betreft. Laten wij samen op dat pad voortgaan.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

07 Samengevoegde vragen van

- de heer Egbert Lachaert aan de vice-eersteminister en minister van Werk, Economie en Consumenten, belast met Buitenlandse Handel, over "de aangekondigde lastenverlagingen specifiek voor e-commerce" (nr. P2069)
- de heer Benoît Dispa aan de vice-eersteminister en minister van Werk, Economie en Consumenten, belast met Buitenlandse Handel, over "de nieuwe op e-commerce en de bouwsector gerichte taxshift" (nr. P2070)

07 Questions jointes de

- M. Egbert Lachaert au vice-premier ministre et ministre de l'Emploi, de l'Économie et des Consommateurs, chargé du Commerce extérieur, sur "les réductions de charges annoncées en particulier pour l'e-commerce" (n° P2069)
- M. Benoît Dispa au vice-premier ministre et ministre de l'Emploi, de l'Économie et des Consommateurs, chargé du Commerce extérieur, sur "un nouveau tax shift axé sur l'e-commerce et la construction" (n° P2070)

07.01 Egbert Lachaert (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ook op mijn beurt wil ik u een gelukkige verjaardag wensen. Ik heb geen geschenken of bloemen bij, maar gelukkig heb ik ook geen bloempotten bij.

Mijnheer de minister, op uw verjaardag hebt u een idee aangekondigd dat wij vanochtend in de krant konden lezen. U hebt er inmiddels ook op televisie extra commentaar bij gegeven.

Uw idee is specifiek gericht op een aantal sectoren in onze economie die wel enige ondersteuning kunnen gebruiken, met name de bouwsector en de e-commerce. U voegt eraan toe dat eventueel nog andere sectoren in aanmerking zouden kunnen komen.

Mijnheer de minister, het idee is niet nieuw. In de eerste taxshift was al een bedrag van 600 miljoen euro uitgetrokken voor de bouwsector die, gelet op de concurrentie met de Oost-Europese arbeidskrachten, toen vragende partij was om extra steun in de rug te krijgen.

U hebt in het kader van de e-commerce zelf al opgemerkt dat nachtarbeid daarbij één werf is, maar dat er nog een duidelijke tweede werf is, namelijk de werf van de loonkosten. U spreekt over 17 % extra kosten in

vergelijking met Nederland.

U kondigt nu een oplossing aan om voor die sectoren iets te doen. Dat is nuttig. Indien u de kosten op arbeid wil verlagen, kunnen wij u daarin alleen maar ondersteunen.

Mijn vragen zijn de volgende.

Ten eerste, *what's new?* Gaat het hier om de uitvoering van wat in de eerste taxshift was overeengekomen of gaat het om een bis die u vanochtend scheen aan te kondigen?

Ten tweede, voor de e-commerce is er behalve de financiering van de loonkosten nog het probleem van de nachtarbeid. Plant u daarvoor nog extra zaken?

Ten derde, indien het toch om een extra taxshift zou gaan, hoe zit het dan met de financiering van dat extra gedeelte?

07.02 Benoît Dispa (cdH): Monsieur le président, monsieur le vice-premier ministre, certains mots du vocabulaire politique ne passent pas inaperçus parce qu'ils sont lourds de sens, chargés de connotations positives ou négatives. Ils créent le débat. Le mot *tax shift* fait partie de ces mots qui ne font pas l'unanimité, y compris, d'ailleurs, au sein de votre groupe politique, puisque régulièrement, certains membres, et non des moindres, s'inquiètent du financement insuffisant du premier *tax shift*. Et voilà que vous venez avec la proposition d'un deuxième *tax shift*, ou un *tax shift bis*, cette fois pour le secteur de l'e-commerce et le secteur de la construction, si j'ai bien compris. Puisque vous en parlez dans la presse, je trouve important que nous puissions aussi en débattre au Parlement.

Monsieur le vice-premier ministre, je voudrais vous interroger sur le contenu de votre proposition, ses impacts et la façon dont vous l'avez élaborée. Quels mécanismes envisagez-vous d'utiliser? Quels en seraient les bénéficiaires? À quels autres secteurs avez-vous fait allusion? Avez-vous eu des contacts avec les services de l'Union européenne? L'Europe n'est pas favorable à des réductions de charges trop ciblées de façon sectorielle. Il y a là une difficulté. Comment envisagez-vous de surmonter cette difficulté?

Avez-vous eu des contacts avec les fédérations sectorielles? Vous utilisez l'argument du désavantage que subissent des entreprises belges du secteur de l'e-commerce par rapport, notamment, à des entreprises aux Pays-Bas. On pourrait, toutefois, aussi s'interroger sur l'impact du développement de l'e-commerce sur le commerce de proximité traditionnel, qui est, lui aussi, en grande difficulté. Il ne faudrait pas corriger un déséquilibre en accentuant un autre déséquilibre, au détriment de nos commerces de proximité.

Avez-vous eu des contacts avec vos collègues des Finances et du Budget sur la question du financement de votre proposition? C'est une question importante. S'il s'agit d'un *tax shift*, il doit y avoir une compensation. A-t-elle déjà été définie? Quel est son volume?

Enfin, avez-vous eu des contacts avec vos collègues, les ministres M. De Croo et M. Borsus? M. le ministre Borsus se dit attentif au problème du *dumping social*, notamment dans le secteur de la construction. Faites-vous cavalier seul ou y a-t-il une concertation au sein du gouvernement?

En fonction de vos réponses, nous pourrons apprécier la crédibilité de votre proposition.

07.03 Minister Kris Peeters: Mijnheer de voorzitter, collega Lachaert, monsieur Dispa, je vous remercie pour vos questions. Bedankt voor al die vragen.

Vooreerst de taxshift. Toen wij die hebben ingevoerd, was niet iedereen ervan overtuigd dat die zo'n envergure moest hebben. Er waren ook twijfels over het effect van die taxshift. Godzijdank is iedereen er nu van overtuigd, ook internationale instellingen, dat wij met de taxshift een goede zaak hebben gedaan.

Dat is niet nieuw. Veertien dagen geleden heb ik over e-commerce exact hetzelfde gezegd. Mijnheer Lachaert, het is juist dat dit niet nieuw is. Soms komt iets in de krant en soms niet, dat hangt van vele factoren af.

Ik heb al onderstreept dat er naast de taxshift nog specifieke problemen zijn. Noem dat een "taxshift special" of bis, dat laat ik even in het midden, maar bepaalde sectoren worden niettegenstaande de belangrijke

taxshift die wij hebben doorgevoerd, geconfronteerd met bijkomende hindernissen of uitdagingen. De eerste is de bouw. U hebt zelf verwezen naar de problematiek van sociale dumping, detachering enzovoort. U weet ook dat we bij taxshift I voor 2020 in 604 miljoen euro hadden voorzien om speciaal voor de bouwsector iets te doen.

Donc, au-delà du *tax shift I*.

Het is heel uniek dat alle sociale partners in de bouwsector – ik onderstreep: alle sociale partners – unaniem hebben gevraagd om niet alleen die 604 miljoen goed te besteden, maar dat ook vroeger te doen en niet te wachten tot 2020 om dat te besteden. Wij hebben met de sociale partners al heel wat vergaderingen gehad om na te gaan op basis van welke instrumenten dat mogelijk is en, ten tweede, wat Europa daarvan denkt. Wij hebben ook al met Europa contact gehad, want voor men het weet, zit men met staatssteun en is er een bijkomend probleem. Dat is dus één. De sociale partners hebben een voorstel gedaan: 6 euro vermindering van de loonkosten voor de bouwsector in het kader van de problematiek inzake dumping enzovoort.

Over de e-commerce hebben we het ook al gehad. Ik heb hier veertien dagen geleden al gezegd dat het probleem van de flexibilisering wat mij betreft niet het hoofdprobleem is. Het hoofdprobleem is dat we met Nederland een verschil in loonkosten hebben van 17 %. Nu mag men nog zoveel flexibiliteit organiseren als men wenst, en we zullen het daar ook over hebben, maar het grote verschil is een kostenverschil van 17 %.

De vraag is ook hier of we daaraan kunnen tegemoetkomen. Ik heb hierover gesprekken met de sociale partners uit de sector om te kijken hoe wij dit kunnen aanpakken.

Er zijn ook nog twee andere sectoren vragende partij voor “iets speciaal” boven op de taxshift. In de sector van de binnenvaart is er sprake van een verschil met Nederland en Frankrijk van 30 %. De vraag is of wij ook daarvoor iets kunnen doen. Ten slotte vraagt ook de transportsector een extra stimulans.

De vraag is welke instrumenten wij daarvoor kunnen inzetten. Budgettair moeten wij bekijken waar wij dat geld vandaan kunnen halen. Voor de bouwsector is al 604 miljoen euro uitgetrokken in 2020. Dat is een uitdaging. Ik vind dat inzake werkgelegenheid een belangrijk debat, een debat waarin wij hopelijk in de komende weken en maanden tot een akkoord kunnen komen.

Als wij voor welbepaalde sectoren stappen vooruit kunnen zetten en als Europa aanvaardt dat daarvoor specifieke instrumenten worden ingezet – met Europa hebben wij trouwens voorzichtige contacten om te kijken of onze oplossingen voor hen aanvaardbaar zijn –, kan dit echt het verschil maken. De huidige taxshift heeft een heel positief effect op de werkgelegenheid. Met de “taxshift special” of bis, zoals u wenst, kunnen wij een extra werkgelegenheidseffect creëren voor de sectoren die het moeilijk hebben.

Met de instrumenten die wij inzetten kunnen wij, op het vlak van de financiering, een duidelijker verband leggen tussen wat men krijgt en de extra arbeidsplaatsen die men creëert. Hierdoor krijgt de financiering dan ook een andere dynamiek.

07.04 Egbert Lachaert (Open Vld): Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord.

Het gaat wel degelijk voor een deel over die 604 miljoen euro en over een eventueel extraatje. Als het gaat over het verlagen van de loonlasten, dan zijn wij natuurlijk uw partner. Dat is een goed idee. Wij gaan u daarin steunen. U moet dat proberen te doen.

U zult echter op verschillende domeinen tegelijk moeten werken om die werkgelegenheid in bepaalde sectoren effectief te kunnen versterken. U heeft gezegd dat de taxshift en het werkgelegenheidsplan van deze regering nu al 120 000 extra jobs opleveren. Als wij in de bouwsector het probleem willen rechtzetten, dan zullen wij moeten werken aan de loonlasten en strijden tegen de sociale dumping. Dit laatste doet u samen met uw collega De Backer. Vorige week stond nog in de krant te lezen dat voor het eerst sinds lang het aantal Oost-Europese bouwvakkers afneemt. Dit heeft te maken met betere controles.

Wat de e-commerce betreft, mijnheer de minister, blijft het arbeidsrecht een eng kader. U kunt weliswaar toelaten dat het goedkoper wordt, maar als men na 20 u 00 niemand meer kan tewerkstellen, helpt ons dat geen moer vooruit. U zult samen met ons toch ook dat element moeten aanpakken.

07.05 Benoît Dispa (cdH): Monsieur le vice-premier ministre, je vous considère comme un homme sérieux

et donc, je donne du crédit à vos propositions, d'autant plus que vous avez souligné les contacts pris avec les partenaires sociaux, par rapport à la problématique de la construction. Vous avez aussi évoqué les liens avec les services de l'Union européenne.

Cela dit, je ne suis pas totalement rassuré. D'abord, vous considérez le *tax shift* comme une bonne affaire. Cette appréciation n'est pas unanime: ce procédé pourrait se révéler être un cadeau empoisonné. Il conviendrait donc d'être plus prudent, et d'autant plus prudent que vous nous annoncez que l'opération pourrait être financée par les effets retour, par les emplois créés. Nous demandons à observer les résultats avant d'être totalement convaincus.

Vous n'apportez pas non plus de réponse en ce qui concerne la concurrence avec le secteur traditionnel. Le commerce de proximité mérite également toute notre attention. Au total, les membres de la majorité ont des idées sur tout au sujet de la fiscalité, mais ils n'ont surtout que des idées. Nous voudrions juger sur pièce la réalisation de celles-ci, à l'issue de vos réflexions.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

08 Question de M. Benoît Friart au vice-premier ministre et ministre de l'Emploi, de l'Économie et des Consommateurs, chargé du Commerce extérieur, sur "la période d'essai" (n° P2071)

08 Vraag van de heer Benoît Friart aan de vice-eersteminister en minister van Werk, Economie en Consumenten, belast met Buitenlandse Handel, over "de proefperiode" (nr. P2071)

08.01 Benoît Friart (MR): Monsieur le ministre, gelukkige verjaardag!

Comme nous le savons, la période d'essai a été supprimée le 1er janvier 2014, dans le cadre de l'harmonisation du statut des ouvriers et des employés. Cette harmonisation résultait de plusieurs compromis entre les employeurs et les syndicats. Elle repose d'ailleurs sur un équilibre tendu. Cette période d'essai avait tout son sens et toute son utilité, pour les employeurs comme pour les travailleurs.

Elle permettait aux employeurs de tester la réelle compétence du travailleur, *in situ*. Elle permettait de voir comment le nouveau travailleur pouvait s'intégrer à l'entreprise et en partager l'esprit. Pour le travailleur, elle avait toute son importance aussi. Il pouvait voir si ce nouveau travail correspondait à ses aptitudes, à sa motivation et à toutes ses attentes en termes de carrière.

Il apparaissait au MR que la réinstauration de cette période d'essai était quelque chose d'important. Cela avait été mentionné dans la déclaration gouvernementale. Il était prévu que le Groupe des Dix se penche sur ce problème et fasse éventuellement des propositions concrètes. C'est d'ailleurs ce qui s'est passé à la fin de l'année dernière, puisque le G10 a été chargé par vous, monsieur le ministre, de faire des propositions et d'analyser cette problématique.

Dès lors, je voudrais vous poser les questions suivantes. La presse relevait ce matin qu'une première réunion s'était tenue hier. On peut s'étonner qu'elle se tienne aussi tard, puisqu'il avait été demandé et prévu qu'elle ait déjà lieu au mois de décembre de l'année dernière.

Par ailleurs, le Conseil National du Travail (CNT) avait rendu son rapport. Pourriez-vous nous en dire plus sur celui-ci?

Enfin, il est clair qu'un délai est à respecter: la date du 30 mai arrivera bientôt. Pourriez-vous nous en dire davantage sur l'état d'avancement de cette concertation?

08.02 Kris Peeters, ministre: Monsieur le président, monsieur Friart, je serai très bref.

Il est exact que, par le passé, j'avais déjà demandé leur avis aux partenaires sociaux. Le 18 avril 2016, j'ai chargé le CNT d'évaluer la première phase du statut unique et, le 23 novembre suivant, j'ai demandé au Groupe des Dix de rendre un avis sur les matières que vous avez signalées.

De même, le Groupe des Dix s'est en effet réuni hier. Les thèmes au sujet desquels vous m'interrogez ont été abordés à cette occasion. Pour moi, le plus important est que le G10 ait décidé d'organiser une dernière réunion à la date du 6 juin. Elle sera cruciale, dans la mesure où un accord pourra être conclu - du moins, je

l'espère. À défaut, il reviendra au gouvernement de statuer.

Pour le reste, j'estime très sage de ne pas expliciter toutes les éventualités, mais d'offrir plutôt la possibilité au Groupe des Dix d'aboutir à un accord le 6 juin. Je suis donc disposé à attendre jusqu'à cette date.

08.03 Benoît Friart (MR): Monsieur le ministre, je vous remercie pour ces précisions relatives au nouveau délai qui a été fixé.

Je retiens, en tout cas, que nous avons un gouvernement qui se bat pour l'emploi. Au demeurant, les résultats enregistrés sont excellents. L'emploi et les investissements augmentent. De même, le nombre d'entreprises ne cesse de croître. Jamais autant d'indépendants ne se sont installés que depuis l'entrée en fonction de ce gouvernement. Les exportations sont également à la hausse. Bref, voilà de quoi rendre les Belges optimistes et motivés.

Bien évidemment, il faut continuer à vaincre tous les obstacles qui pourraient freiner cette dynamique. En tout cas, nous estimons que la restauration de la période d'essai doit être considérée comme une piste objective allant dans le bon sens.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

09 Vraag van de heer Koen Metsu aan de vice-eersteminister en minister van Veiligheid en Binnenlandse Zaken, belast met de Regie der Gebouwen, over "de Internet Referral Unit" (nr. P2073)

09 Question de M. Koen Metsu au vice-premier ministre et ministre de la Sécurité et de l'Intérieur, chargé de la Régie des Bâtiments, sur "l'Internet Referral Unit" (n° P2073)

09.01 Koen Metsu (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, inzake veiligheid kondigde de regering afgelopen weekend nogal forse concrete maatregelen aan, die stelselmatig het net rond zware criminelen en terreurverdachten strakker zullen aantrekken, zonder dat de gewone burger daarin gehinderd wordt. Ik geef een kleine bloemlezing van zaken die mij zijn opgevallen. In de strijd tegen de identiteitsfraude zullen wij biometrische gegevens gebruiken en passagiersgegevens meer controleren bij internationale vluchten en reizen. Ik denk ook aan de strijd tegen de financiering van terrorisme, waarbij verdachte geldstromen naar even verdachte vzw's blootgelegd en aangepakt zullen worden. De gedeelde veiligheidsdatabase zal worden uitgebreid. Ik vermeld ook de mogelijkheid die aan rechters wordt gegeven om het vervroegd vrijkomen van zware criminelen te verbieden. Eindelijk, zou ik zeggen.

Een apart hoofdstuk, een aparte actie, is de aanpak van de cybercriminaliteit. Alle eenheden zullen uitgebreid worden en vierentwintig op vierentwintig uur ter beschikking staan en de klok rond werken.

Gelieerd aan dat laatste topic nam u begin vorig jaar ook al een initiatief samen met Europol. U richtte namelijk de Internet Referral Unit, de IRU, op. Eigenlijk moeten wij dat zien als een soort van digitale waakhond die op het wereldwijde web patrouilleert en haatberichten en terreurberichten moet opsporen, neutraliseren of verwijderen.

Mijnheer de minister, kunt u al een tussentijds rapport of stand van zaken geven? Heeft de IRU al iets bereikt? Zijn er al boodschappen verwijderd, websites en/of twitteraccounts afgesloten?

Meer nog, wat gebeurt er met die accounthouders? Het aanpakken van de boodschap is maar één aspect. Wordt er nog iets met de accounthouders gedaan?

09.02 Minister Jan Jambon: Mijnheer Metsu, onder impuls van Interpol hebben wij inderdaad begin 2016 binnen de Belgische politie een Internet Referral Unit opgericht. Momenteel werken daar 21 voltijdse equivalenten. Tegen het einde van het jaar zullen het er 33 zijn. De opdracht van de Internet Referral Unit is tweeërlei. Eerst en vooral krijgen zij in gerechtelijke dossiers opdrachten vanuit de justitiële wereld om gericht onderzoek te doen op het internet, maar zij hebben zelf ook een patrouillerecht. Zoals de politie in de reële wereld patrouilleert, patrouilleren zij ook op het internet. Dat is de proactieve benadering.

Ik kan daarover een aantal cijfers geven. Zij zijn er vier of vijf maanden mee bezig. In totaal werden 929 inbreuken vastgesteld: 602 in terrorismezaken, 113 in verband met kindermisbruik, 26 in verband met illegale wapenhandel en 13 in verband met mensenhandel. De overige dossiers betreffen diefstallen of

drugs. Het gaat dus over alle elementen van de criminale wereld.

Op basis van de vastgestelde inbreuken wordt een gerechtelijk dossier geopend en een gerechtelijk onderzoek gevoerd. In de twaalf maanden dat de IRU nu operationeel is, werden reeds 174 sites van het web gehaald.

09.03 Koen Metsu (N-VA): Mijnheer de minister, de cijfers en het antwoord verrassen mij aangenaam, maar verontrusten mij ook een beetje. Ik mag er niet aan denken dat die eenheid niet zou bestaan. Wat dan? Wij weten allemaal dat terreur, maar ook het radicaliseren en het ronselen zich steeds meer digitaal aan het verspreiden zijn via het wereldwijde web.

Men leerde mij vroeger dat het belangrijkste in communicatie is te horen wat er niet gezegd wordt. Welnu, in de strijd tegen de illegaliteit en digitale terreur is het heel belangrijk om te zien, te detecteren, te neutraliseren en strafbaar te stellen wat niet gezegd mag worden, want boodschappen van haat en terreur zijn strafbaar. Ikzelf en de hele N-VA, en ik vermoed iedereen met ons, wensen uw eenheid bijzonder veel succes.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

10 Questions jointes de

- **Mme Isabelle Poncelet au ministre de la Mobilité, chargé de Belgocontrol et de la Société Nationale des Chemins de fer Belges, sur "la modulation de la vitesse sur les autoroutes et l'augmentation de la vitesse maximale à 130 km/h" (n° P2074)**
- **M. Gilles Foret au ministre de la Mobilité, chargé de Belgocontrol et de la Société Nationale des Chemins de fer Belges, sur "la modulation de la vitesse sur les autoroutes et l'augmentation de la vitesse maximale à 130 km/h" (n° P2075)**

10 Samengevoegde vragen van

- mevrouw Isabelle Poncelet aan de minister van Mobiliteit, belast met Belgocontrol en de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen, over "een variabele maximumsnelheid op snelwegen en de verhoging ervan naar 130 km/u" (nr. P2074)
- de heer Gilles Foret aan de minister van Mobiliteit, belast met Belgocontrol en de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen, over "een variabele maximumsnelheid op snelwegen en de verhoging ervan naar 130 km/u" (nr. P2075)

10.01 Isabelle Poncelet (cdH): Monsieur le président, monsieur le ministre, l'Institut Belge pour la Sécurité Routière (IBSR) a déposé une étude. Cette dernière comprend toute une série de recommandations concernant, notamment, la mobilité, la sécurité, la fluidité du trafic automobile, l'environnement.

Une des recommandations vise l'instauration "d'une limitation variable de la vitesse". Il est ici question d'une limitation uniquement à la baisse et dans des situations particulières (trafic plus dense, dans certaines conditions climatiques ou dans certains tronçons). Donc, en pratique, on maintient la règle de 120 km/heure sur les autoroutes en permettant une diminution globale de la vitesse. Ces consignes seraient affichées sur des panneaux dynamiques qui indiquent les conditions en temps réel.

Je suis assez surprise par la suggestion faite par le ministre de la Mobilité. En effet, je ne comprends pas très bien qu'en tant que responsable de la sécurité, il puisse formuler une telle proposition qui va quelque peu à l'encontre de cette dernière. L'IBSR indique, d'ailleurs, que la mise en application d'une telle mesure engendrerait différents inconvénients comme, par exemple, une augmentation du carburant de 4 %, une augmentation du nombre de blessés graves et de blessés légers. Les gains sont, quant à eux, estimés à seulement 2 %.

Monsieur le ministre, pourquoi faites-vous une telle proposition qui va à l'encontre des recommandations de l'IBSR?

10.02 Gilles Foret (MR): Monsieur le président, monsieur le ministre, chers collègues, l'IBSR a, tout récemment, mené une enquête sur toute une série d'aspects, notamment sur la limitation de vitesse au profit de la mobilité.

Mme Poncelet a fait état d'un aspect de cette étude qui a trait à la question de savoir si on peut maintenir,

varier la limitation de vitesse. Doit-on considérer la vitesse de 120 km/heure comme un plafond ou peut-on envisager une vitesse supérieure ou inférieure?

Monsieur le ministre, vous estimez qu'une stratégie visant à développer les vitesses intelligentes ne signifie pas uniquement réduire les limites de vitesse. Selon vous, dans les zones dites fluides, il est envisageable de rendre possible l'installation de tronçons d'autoroute à 130 km/heure tout en respectant la réalité belge où, comme vous l'avez rappelé, la généralisation des 130 km/heure propre à certains pays limitrophes n'est pas possible. Vous avez également précisé qu'il est important de pouvoir réduire la vitesse en dessous des 120 km/heure, dans certains tronçons, ce en concertation avec les Régions. Autrement dit, vous ne prônez évidemment pas une augmentation généralisée de la limitation de vitesse, mais une variabilité cohérente et pragmatique de celle-ci.

Pour une meilleure compréhension du débat et éviter la transformation de certains de vos propos, je voudrais vous poser des questions par rapport à ce débat.

Pouvez-vous, monsieur le ministre, dans un premier temps, nous donner plus de précisions quant aux résultats de l'étude de l'IBSR? Comment justifiez-vous votre analyse selon laquelle augmenter la limitation à 130 km/h sur des zones fluides et non accidentogènes n'est pas une question tabou? Quel est, selon vous, le bénéfice comportemental du plafond qui pourrait être mené à 130 km/h sur certains tronçons? Enfin, la variabilité des limitations que vous défendez n'est possible que si on modernise notre signalisation et si on recourt aux panneaux dynamiques? Comment la Belgique entend-elle devenir un leader européen dans le développement de ces systèmes?

10.03 François Bellot, ministre: Monsieur le président, chers collègues, j'ai pris connaissance, voici quelques jours, de l'étude de l'IBSR, que mon département a commandée pour savoir quelle était la manière d'améliorer la sécurité routière et la fluidité sur nos autoroutes. C'est la première fois qu'il nous est permis d'obtenir une étude objectivant des éléments relatifs à un bon choix des vitesses sur les autoroutes, section par section, en fonction de la réalité topographique et de la densité du trafic. C'est ce qu'on appelle la gestion des vitesses dynamiques qu'il est possible de mettre en œuvre grâce aux panneaux commandés à distance par un *traffic control* en fonction des données. Le but est d'avoir une mobilité plus fluide, plus sûre et plus fiable.

L'étude recommande le recours à ces vitesses variables en fonction des lieux, des moments de la journée et de la nuit, de la densité du trafic, de la météo et d'incidents éventuels. Ces panneaux communiquent en temps réel les vitesses recommandées, tronçon par tronçon, en fonction de la densité et de la dangerosité.

Dans cette étude, nous avions aussi demandé d'analyser le 130 km/h, puisque, dans tous les pays voisins, le 130 km/h est la vitesse de référence. Je rappelle tout de même que le taux d'accident en France et en Allemagne est significativement en dessous du nôtre, alors que les automobilistes pratiquent le 130 km/h. Mais l'arbre ne doit pas cacher la forêt. Le but n'est pas de monter la vitesse maximale à 130 km/h. La vitesse de référence reste bien le 120 km/h mais, en fonction de la fluidité, des statistiques et des configurations des autoroutes, pourquoi ne pas monter à 130 km/h? C'est un choix du gestionnaire des autoroutes.

En fait, le but que nous poursuivons, c'est que les limites de vitesse soient mieux adaptées et que ces vitesses adaptées soient mieux respectées parce que mieux comprises par les automobilistes. Je prends en exemple les sections d'autoroutes qui font sept kilomètres de ligne droite sans échangeur et sur lesquelles on roule à la même vitesse que dans une pente à 8 % où il y a déjà eu de nombreux accidents et où la norme reste 120 km/h.

Je conclurai en disant que si les Régions prennent leurs responsabilités parce que les Régions sont responsables (elles sont les gestionnaires des voiries), elles peuvent ainsi réduire une partie de la congestion routière en utilisant des vitesses adaptées section par section, par signalisation de messages variables en heures de pointe et diminuer le nombre de morts de 5 à 6 %. C'est ce que dit l'étude de l'IBSR.

En ce qui concerne l'autorisation de porter la vitesse à 130 km/h, l'IBSR conclut qu'on gagnerait maximum 1 à 2 % sur les sections considérées et qu'on augmenterait légèrement, de l'ordre de 0,5 %, le risque d'avoir un accident mortel.

En conclusion, il faut que nous allions – j'en discuterai avec les Régions lors du prochain CEMM – vers une

gestion dynamique des vitesses sur les autoroutes en fonction des sections, en fonction de la météo et en fonction de l'encombrement autoroutier notamment autour des grandes villes.

10.04 Isabelle Poncelet (cdH): Merci, monsieur le ministre. L'étude dit aussi qu'il ressort que plus la vitesse des véhicules est modérée et homogène, plus le trafic est fluide et donc, renforce la sécurité et diminue le CO₂, etc. Il n'est pas sûr que passer à 130 km/h soit une bonne chose.

Vous faites la comparaison avec la France. On ne peut pas comparer le territoire belge avec le territoire français, où la densité est beaucoup plus forte, où le nombre de sorties d'autoroute est beaucoup plus important. On n'a pas des kilomètres sans une bretelle d'autoroute. Les manœuvres y sont beaucoup plus importantes. Les distances parcourues sont aussi beaucoup plus courtes. Ce n'est donc vraiment pas comparable. Par contre, aux Pays-Bas, monsieur le ministre, la vitesse maximale est aussi de 130 km/h, mais les autorités sont inquiètes car le nombre d'accidents augmente. Elles envisagent justement de diminuer la vitesse sur les autoroutes. La réflexion est donc à poursuivre.

Par rapport au choix, c'est vrai que c'est aux Régions à faire en sorte que ce soit pratiqué, mais justement, comme il ne vous appartient pas de décider, n'avez-vous pas adopté une attitude un petit peu démagogique dans ce cas-ci?

10.05 Gilles Foret (MR): Merci, monsieur le ministre, pour ces réponses nuancées et les précisions que vous apportez dans ce débat. Je retiens que vous tenez compte de l'étude de l'IBSR, que vous souhaitez un débat ouvert avec les Régions, avec les associations, les gestionnaires d'autoroutes. Aucune décision n'a encore été prise et cette thématique fera l'objet d'une discussion dans le cadre des outils de concertation de notre pays. Vous prônez une variabilité des vitesses, plus intelligente, plus pragmatique – vous tenez évidemment compte des évolutions technologiques — et non pas une simple augmentation généralisée de la vitesse. Il importe de le rappeler.

Vous souhaitez améliorer de manière globale notre mobilité en tenant compte des différents aspects de celle-ci et de ses implications pour l'environnement, la sécurité, la fluidité et l'efficacité d'un trajet d'un point A à un point B, avec les différents modes de transport qui s'ouvrent à nous. Monsieur le ministre, vous n'êtes pas un ministre démagogique, mais un ministre qui s'inscrit dans la modernité pour que notre réseau autoroutier soit plus efficace et plus performant demain.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

11 Samengevoegde vragen van

- mevrouw Evita Willaert aan de staatssecretaris voor Armoedebestrijding, Gelijke Kansen, Personen met een beperking, en Wetenschapsbeleid, belast met Grote Steden, toegevoegd aan de minister van Veiligheid en Binnenlandse Zaken, over "de stijging van de armoedecijfers bij vrouwen en werklozen" (nr. P2076)

- mevrouw Karin Jiroflée aan de staatssecretaris voor Armoedebestrijding, Gelijke Kansen, Personen met een beperking, en Wetenschapsbeleid, belast met Grote Steden, toegevoegd aan de minister van Veiligheid en Binnenlandse Zaken, over "de stijging van de armoedecijfers bij vrouwen en werklozen" (nr. P2077)

11 Questions jointes de

- Mme Evita Willaert à la secrétaire d'État à la Lutte contre la pauvreté, à l'Égalité des chances, aux Personnes handicapées, et à la Politique scientifique, chargée des Grandes Villes, adjointe au ministre de la Sécurité et de l'Intérieur, sur "l'augmentation des chiffres relatifs à la pauvreté concernant les femmes et les chômeurs" (n° P2076)

- Mme Karin Jiroflée à la secrétaire d'État à la Lutte contre la pauvreté, à l'Égalité des chances, aux Personnes handicapées, et à la Politique scientifique, chargée des Grandes Villes, adjointe au ministre de la Sécurité et de l'Intérieur, sur "l'augmentation des chiffres relatifs à la pauvreté concernant les femmes et les chômeurs" (n° P2077)

11.01 Evita Willaert (Ecolo-Groen): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de staatssecretaris, collega's, de armoedecijfers voor 2015 zijn er. Het jaar 2015 is het eerste volledige jaar waarin de regering aan de macht was.

Wat moeten wij aan de hand van de cijfers vaststellen? Het algemene armoederisico stagneert een beetje,

het gaat er 0,5 % op vooruit. Dat is echter niets om vrolijk van te worden, want absoluut stijgt de armoede wel. In ons land leven 1 750 000 mensen in armoede. Dat is enorm. Er is maar liefst een stijging met 9 % bij de arme werklozen, wat enorm is. Wij zien ook een stijging bij alleenstaande ouders, voor 80 % moeders. Hun armoederisico ligt nu op 41,4 %.

Wat heeft de regering daaraan gedaan? Niets. Of toch? Laten wij kijken naar de alleenstaande ouders, vooral vrouwen, mama's die alleen moeten opdraaien voor het huishouden en voor de zorg voor de kinderen. Probeer dat maar eens te combineren met een voltijdse job. Dat is voor koppels al heel moeilijk in deze tijden.

Wat doen die vrouwen? Zij werken heel vaak deeltijds. Zij krijgen daar in bepaalde gevallen een uitkering bovenop. Wat heeft de regering gedaan? Nadat zij daaraan in 2015 een beetje had gepeuzeld, zal zij in januari 2018 de uitkering voor die vrouwen gewoonweg halveren. Minister Peeters is er nu niet, maar ik zou hem vragen of dat nu zijn armoedebeleid is. *Il faut le faire*.

Of nog, in het regeerakkoord lees ik: "De regering verhoogt geleidelijk de uitkeringen tot het niveau van de armoededremel." Dat is super, maar wat noemt u "geleidelijk"? Wij hebben het verschil tussen een leefloon voor een alleenstaande en de armoededremel eens uitgerekend. Bij het begin van de regeerperiode in 2014 bedroeg dat verschil 265 euro. Begin 2016 was het 3 euro minder. Begin 2017 bedroeg dat verschil nog 251 euro. Veertien euro van de kloof is gedicht; er is nog een hele weg te gaan. Als u zo voortdoet, duurt het nog ongeveer zestig jaar vooraleer de kloof gedicht zal zijn.

Het is duidelijk, armoedebestrijding is nooit een prioriteit geweest van de regering. Dat was het in het verleden niet, dat is het vandaag niet. Zal het in de toekomst eindelijk wel een prioriteit worden?

Mevrouw de staatssecretaris, ik hoop dus dat u daadkrachtiger zult zijn dan uw voorgangster.

Hoe zit het met het optrekken van de uitkeringen tot aan de armoededremel?

Kunt u daarvoor eindelijk een budget en een tijspad geven, dat hopelijk minder is dan de zestig jaar die wij uitgerekend hebben?

De armoede bij vrouwen stijgt. Nochtans neemt de regering – ik heb het hier reeds vaak aangeklaagd – de ene na de andere sociaal-economische maatregel die vrouwen harder treft dan mannen. De gendertoets is een lege doos. Wat zult u daaraan doen, want u bent ook staatssecretaris voor Gelijke Kansen?

Tot slot, welk pakket maatregelen zult u tijdens de volgende superministerraad voorleggen om extra in te zetten op de kwetsbare groepen?

11.02 Karin Jiroflée (sp.a): Mevrouw de staatssecretaris, "Meer vrouwen en werklozen op de rand van armoede" kopt *De Morgen* vandaag. In 2015, mevrouw de staatssecretaris, neemt het aantal armen toe; ze zijn nu al met 1 750 000 mensen, waarvan de extra kwetsbaren extra lijden. Bij de werklozen stijgt het aantal personen met een risico op armoede fors, van 40 % in 2014 tot 49 % in 2015. Daar kan men niet naast kijken. Men zegt wel eens dat armoede vrouwelijk is en de cijfers bewijzen dat helaas voor de zoveelste keer. Zoals de collega al zei, het aantal alleenstaande ouders, waarvan 80 % vrouwen, met een armoederisico stijgt nu al tot 41,6 %. Ook dat is niet niets.

Maar, collega's, de regering staat erbij en kijkt ernaar. In de regeringsverklaring staat dat de uitkeringen zullen worden opgetrokken tot de armoedegrens. Op de gewone mechanismen na hebben we nog niets van echte verhogingen gezien. Voor zover ik weet, is de Interministeriële Conferentie rond armoede in deze legislatuur nog niet bijeengekomen. We hebben al minstens drie keer gevraagd, eerst aan uw voorgangster, dan aan u, wanneer het kinderarmoedeplan er nu eindelijk zal komen. Dat moet immers in samenwerking met de regio's tot stand komen en de voorstelling ervan wordt steeds achteruitgeschoven. Ik ga ervan uit dat uw collega op Vlaams niveau, mevrouw Homans, nog steeds denkt dat ze met 1-euromaaltijden de wereld zal reden. Op de automatische toekenning van rechten, zodat mensen niets mislopen waarop ze recht hebben, heeft uw coalitiepartner bij monde van mevrouw Lanjri al gewezen. Mevrouw Willaert heeft daarvoor een uitstekend voorstel klaarliggen, maar we zien daar niets van.

Ik rond af met twee concrete vragen aan u, mevrouw de staatssecretaris. Ten eerste, wat zult u doen met die alarmerende cijfers? Dat is een logische vraag. Zult u een tandje bijsteken voor de extra kwetsbare

groepen?

Ten tweede, wat de armoedeorganisaties vragen, is een duidelijk traject, een duidelijke timing voor het optrekken van de uitkeringen.

Van u wil ik nu heel graag weten waarom de regering zonder verpinken 9,4 miljard in de meerjarenplanning voor Defensie steekt, terwijl er op dit moment al 1 700 000 arme mensen zijn in ons land?

[11.03] Staatssecretaris Zuhal Demir: Collega Willaert en collega Jiroflée, bedankt voor uw vragen. Bedankt ook voor het mee analyseren van de cijfers.

Om alle misverstanden te vermijden, de statistieken waarnaar u verwijst, zijn nu gepubliceerd, in 2017, onder de noemer EU-SILC 2016, maar zij slaan op enquêtes die gedaan zijn in 2015. Zo weten wij waarover wij spreken.

Uit de volledige resultaten haal ik drie zaken. Ik meen dat ik dezelfde analyse maak als u.

Ten eerste, de inkomensarmoede ligt op 15,5 % en is gestegen met 0,6 % in vergelijking met de EU-SILC 2015.

Ten tweede, het aandeel van gezinnen met een zeer lage werkintensiteit ligt op 14,7 %.

Ten derde, het risico op armoede en sociale uitsluiting bedraagt 20,7 %.

Als coördinator van het federale armoedebeleid heb ik die cijfers samen met u geanalyseerd. Ik kan niet anders zeggen dan dat de cijfers van 2015 niet goed zijn en dat ik daarmee ook geen genoegen zal nemen.

Uit de globale cijfers blijken hier en daar dalingen en stijgingen, maar ik meen dat wij, ten eerste, moeten concluderen dat wij inderdaad een tandje moeten bijsteken. Ik ben dan ook heel blij dat er voor binnenkort een vergadering van de Ministerraad gepland is over sociale zekerheid en over armoedebestrijding.

Een tweede conclusie die ik trek, is dat bepaalde doelgroepen een onaanvaardbaar hoog risico op armoede lopen, met name alleenstaande ouders en werklozen. In mijn beleidsverklaring had ik al de focus op alleenstaande ouders gelegd. Ik meen dat wij ter zake meer inspanningen moeten leveren.

Het is dus essentieel dat ik met al mijn collega's, als coördinator voor het federaal armoedebeleid, bekijk wat wij kunnen doen, onder andere op het vlak van werk voor laaggeschoolden. Een armoede-expert heeft daar ook op gewezen. Een andere doelgroep zijn de alleenstaande vrouwen, die soms deeltijds werken en daarbovenop een uitkering krijgen.

In het verleden is er al ingezet op jobcreatie in de privésector.

De sociale minima werden verhoogd. Is dat voldoende? Bij de start van de regering-Michel is er naast de indexering van 2 % toch nog 4,9 % bijgekomen. De vorige regering-Di Rupo had naast de indexering slechts 2 % verhoging bijgegeven.

Ik denk dat dat een verbetering is, maar is het goed? Nee, het kan beter. Vandaar dat ik zal blijven werken aan de geleidelijke stijging van de sociale minima tot de armoededrempel, waarbij ik rekening zal houden met de andere sociale voordelen.

Ik wil wel opmerken dat de stijging van de sociale minima in 2016 en 2017 niet is opgenomen in de recente EU-SILC-cijfers, noch de gevolgen van de taxshift, die pas voelbaar zijn vanaf 1 januari 2016.

Mevrouw Willaert, ik zal de gendertoets hervormen, want die wordt niet altijd door iedereen goed toegepast.

Ten slotte, collega's hebben gevraagd welke maatregelen ik zal voorleggen op die superministerraad. We zijn daarmee op het kabinet al een aantal weken bezig. Ik heb de cijfers geanalyseerd en zal als coördinerend staatssecretaris een pakket maatregelen voorstellen op de Ministerraad.

Het zal vooral een en-enverhaal zijn, een plan over de manier waarop we de sociale minima geleidelijk aan

tot het niveau in het Europees armoedebeleid kunnen brengen. Daarbij moeten we vragen hoe wij ervoor kunnen zorgen dat werklozen, die toch wel een groot risico op armoede lopen, aan een job geraken. Kortom, we moeten een plan uitwerken met vooral jobcreatie volgens een vooropgesteld tijdpad.

11.04 **Evita Willaert** (Ecolo-Groen): Mevrouw de staatssecretaris, ik dank u voor uw antwoord.

Ik wil toch enkele zaken in herinnering brengen. Ten eerste, ik stel voor dat er een tweede taxshift komt. Ik zal minister Peeters daarop aanspreken. Wij hebben een voorstel gedaan in verband met een taxshift die veel meer gericht is op de lagere inkomens, waarbij we met veel minder geld veel meer jobs kunnen creëren, precies voor de mensen waarover het hier gaat, de laaggeschoold werklozen. Ik stel een tweede taxshift voor die veel gerichter is. Ik vraag u om daarmee rekening te houden.

Ten tweede, wat de verhoging van de sociale minima betreft, wij hebben het zelf berekend. Men kan de armoeddrempel nu vergelijken met het vooruitzicht betreffende de sociale minima. Onze cijfers zijn up-to-date.

Er is al 14 euro gerealiseerd, nog 251 euro te gaan. Dat zijn de cijfers.

Jobs zijn ongelooflijk belangrijk, maar ik ben het een beetje beu om "jobs, jobs, jobs" te horen als tovermiddel voor al die problemen. De cijfers bewijzen dat een en ander niet werkt. Ik wil toch even een cijfer aanhalen. In Vlaanderen zijn er 90 000 arme werkenden ten opzichte van 70 000 arme werklozen. Gooi dat mantra van u af en creëer jobs, maar dan echte jobs en geen jobs voor mensen die eigenlijk al een job hebben. Laat de uitkeringen effectief stijgen tot de armoedegrens. Doe dat gewoon, zodat de betrokkenen op een menswaardige manier hun situatie kunnen verbeteren!

11.05 **Karin Jiroflée** (sp.a): Mevrouw de staatssecretaris, ook even voor alle duidelijkheid. U hebt het over 4,9 %, maar toen was er geen indexsprong, geen elektriciteitsfactuur...

11.06 Staatssecretaris **Zuhal Demir**: Jawel, dat was boven op de indexsprong.

11.07 **Karin Jiroflée** (sp.a): Ja, maar de regering-Di Rupo heeft geen indexsprong doorgevoerd, geen elektriciteitsverhoging, geen extra facturen. Het gaat hier over 2015. Toen was uw regering al aan de macht, mevrouw de staatssecretaris.

Ik ben blij dat u een aantal gelijkluidende conclusies trekt als wij. Ik ben bijzonder benieuwd naar de plannen van de superministerraad. Ik hoop dat het deze keer concrete stappen zullen zijn en dat het niet bij plannen blijft, want 9,4 miljard euro voor Defensie en 1,7 miljoen arme mensen, dat is op dit moment de realiteit, mevrouw de staatssecretaris.

Het incident is gesloten.
L'incident est clos.

De **voorzitter**: Einde van de mondelinge vragen.

Wetsontwerpen

Projets de loi

12 **Wetsontwerp houdende invoeging van een Titel 3 "De rechtsvordering tot schadevergoeding wegens inbreuken op het mededingingsrecht" in Boek XVII van het Wetboek van economisch recht, houdende invoeging van definities eigen aan Boek XVII, Titel 3 in Boek I en houdende diverse wijzigingen in het Wetboek van economisch recht (2413/1-3)**

12 **Projet de loi portant insertion d'un Titre 3 "L'action en dommages et intérêts pour les infractions au droit de la concurrence" au Livre XVII du Code de droit économique, portant insertion des définitions propres au Livre XVII, Titre 3 dans le Livre Ier et portant diverses modifications au Code de droit économique (2413/1-3)**

Algemene bespreking
Discussion générale

De algemene bespreking is geopend.
La discussion générale est ouverte.

12.01 **Griet Smaers**, rapporteur: Mijnheer de voorzitter, ik verwijst naar het schriftelijk verslag.

De voorzitter: Vraagt iemand het woord? (*Nee*)
Quelqu'un demande-t-il la parole? (*Non*)

De algemene bespreking is gesloten.
La discussion générale est close.

Bespreking van de artikelen
Discussion des articles

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) (**2413/3**)
Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) (**2413/3**)

Het opschrift werd door de commissie gewijzigd in "wetsontwerp houdende invoeging van een Titel 3 "De rechtsvordering tot schadevergoeding wegens inbreuken op het mededingingsrecht" in Boek XVII van het Wetboek van economisch recht, houdende invoeging van definities eigen aan Boek XVII, Titel 3 in Boek I en houdende diverse wijzigingen van het Wetboek van economisch recht".
L'intitulé a été modifié par la commission en "projet de loi portant insertion d'un Titre 3 "L'action en dommages et intérêts pour les infractions au droit de la concurrence" dans le Livre XVII du Code de droit économique, portant insertion des définitions propres au Livre XVII, Titre 3 dans le Livre Ier et portant diverses modifications au Code de droit économique".

Het wetsontwerp telt 45 artikelen.
Le projet de loi compte 45 articles.

Er werden geen amendementen ingediend.
Aucun amendement n'a été déposé.

De artikelen 1 tot 45 worden artikel per artikel aangenomen.
Les articles 1 à 45 sont adoptés article par article.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.
La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

13 Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 21 november 1989 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen (2414/1-4)
13 Projet de loi modifiant la loi du 21 novembre 1989 relative à l'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs (2414/1-4)

Algemene bespreking
Discussion générale

De algemene bespreking is geopend.
La discussion générale est ouverte.

Mevrouw Lijnen is rapporteur. Zij verwijst naar haar schriftelijk verslag.

13.01 **Johan Klaps** (N-VA): Mijnheer de voorzitter, collega's, dit wetsontwerp is uitvoerig besproken in de commissie voor het Bedrijfsleven en krijgt onze volle steun. Het is hoog tijd dat deze wet van 1989 wordt gemoderniseerd en aangepast aan de realiteit. Dat is exact wat er nu gebeurt.

Het wetsontwerp heeft de verdienste de dubbelzinnigheid betreffende de rol en de opdrachten van het Gemeenschappelijk Waarborgfonds weg te werken. Dat biedt alleen maar meer zekerheid voor de verzekerden, wat wij uiteraard allemaal willen nastreven.

Bovendien wordt nu duidelijkheid gecreëerd over de elektrische fietsen. Wie een elektrische fiets heeft met een garageknopje, valt niet onder de verplichting van de aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen, wat een goede zaak is. Dat is een duidelijke en logische beslissing. Het is wel nog wachten op de werkgroep "Verplichte verzekering" om diezelfde duidelijkheid ook te krijgen over allerhande steeds populairder wordende vormen van motorrijtuigen, zoals het monowiel en het hoverboard. Wij hopen dat ook daarover snel duidelijkheid kan komen.

Onze fractie is blij met het feit dat dit wetsontwerp een en ander rechtfertigt bij de schadeloosstelling van het niet-aansprakelijk slachtoffer wanneer meerdere voertuigen bij het ongeval zijn betrokken en geen aansprakelijk voertuig kan worden vastgesteld. Hierover bestaan al sinds 2000 verschillende gerechtelijke uitspraken, wat voor veel verwarring en onzekerheid zorgde. Een aanpassing hiervan kunnen wij dus alleen maar steunen.

13.02 Griet Smaers (CD&V): Mijnheer de voorzitter, onze fractie is ook tevreden met het voorliggend wetsontwerp, omdat het een aantal technische aanpassingen doorvoert, alsook een aantal belangrijke inhoudelijke en ingrijpende aanpassingen in navolging van de evaluatie van de bestaande wet van 21 november 1989. Het biedt nu wel een aantal oplossingen en verbeteringen in een aantal gevallen die onlogisch waren en waarover er ook al heel wat rechtspraak is gevolgd die heeft gewezen op onduidelijkheden in de wetgeving.

Wij zijn onder meer blij dat er nu ook meer duidelijkheid is gekomen inzake de uitbetaling van schade aan slachtoffers wanneer verschillende voertuigen bij een ongeval betrokken zijn en het niet mogelijk is om vast te stellen welk voertuig het ongeval heeft veroorzaakt. Wij zijn ook blij dat er een einde wordt gemaakt aan de onduidelijkheid over de vraag of een verzekeraar verhaal kan uitoefenen op de bestuurder die niet in orde is met de rijbewijsreglementering. Het wordt nu ook eindelijk mogelijk voor een verzekeraar om dat verhaal uit te oefenen.

Voorts zijn wij tevreden dat de minister op een aantal van onze bezorgdheden in de commissie heeft geantwoord en duidelijk heeft gemaakt dat de toekomstige duurzame vervoermiddelen, zoals elektrische fietsen, in principe niet onder de verzekerplicht vallen wanneer de bestuurder van de elektrische fiets ook de trappers gebruikt. Als er zuiver een beweging is met aandrijving zonder dat men de trappers gebruikt en dus zelf moet bewegen, wordt het voertuig gelijkgesteld met een motorrijtuig. Is dat niet het geval, dan wordt het voertuig niet gelijkgesteld met een motorrijtuig en zal men dus buiten de verzekerplicht vallen. Dat is een goede zaak, want daarmee willen wij nogmaals de nadruk leggen op het ondersteunen van toekomstige duurzame vervoermiddelen. Wij hopen dat deze niet te zwaar worden belast met administratieve lasten en bepaalde verzekerplichten.

Wij steunen dus ten volle het voorliggend wetsontwerp.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (Nee)
Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (Non)

De algemene bespreking is gesloten.
La discussion générale est close.

Bespreking van de artikelen **Discussion des articles**

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) (**2414/4**)

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) (**2414/4**)

Het wetsontwerp telt 27 artikelen.
Le projet de loi compte 27 articles.

Er werden geen amendementen ingediend.
Aucun amendement n'a été déposé.

*De artikelen 1 tot 27 worden artikel per artikel aangenomen.
Les articles 1 à 27 sont adoptés article par article.*

De besprekking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.
La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

[14] Wetsontwerp tot wijziging van artikel 36bis van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens (2405/1-4)

[14] Projet de loi modifiant l'article 36bis de la loi du 8 décembre 1992 relative à la protection de la vie privée à l'égard des traitements de données à caractère personnel (2405/1-4)

Algemene besprekking **Discussion générale**

De algemene besprekking is geopend.
La discussion générale est ouverte.

Mevrouw Sophie De Wit, rapporteur, verwijst naar het schriftelijk verslag.

14.01 Annick Lambrecht (sp.a): Mijnheer de voorzitter, collega's, in december wees het Hof van Cassatie er in vier arresten op dat de politiediensten niet over de toelating beschikten om de DIV-databank te raadplegen voor de opsporing van eigenaars van geflitste voertuigen. Het nu voorliggend wetsontwerp moet daarvoor een oplossing bieden. Onze fractie steunt die doelstelling dan ook.

Wat zien wij nu echter? De regering lost die juridische onzekerheid op door een nieuwe juridische onzekerheid te creëren. De Raad van State had namelijk gezegd dat dit probleem moest worden opgelost met een interpretatieve wet, maar dat advies heeft de minister volledig naast zich neergelegd. Er wordt nu een gewone wet ingevoerd, die met terugwerkende kracht in werking zal treden.

Wij hebben daarom een amendement ingediend, om wel de zekerheid te bieden waarop de Raad van State aandrong.

Collega's, ik nodig jullie dan ook uit om ons amendement goed te keuren. Als dat niet gebeurt, dan zullen de verkeersboetes nog altijd betwist kunnen worden en is er eigenlijk niets opgelost.

14.02 Hendrik Vuye (Vuyé&Wouters): Mijnheer de voorzitter, mijn uiteenzetting zal ietwat dezelfde zijn als die van mevrouw Lambrecht.

Waar gaat dit over? Het gaat over een reparatiewetgeving na arresten van het Grondwettelijk Hof. De Raad van State, wonder boven wonder, is zo vriendelijk om de betrokken regeringsleden te zeggen dat men het probleem niet moet oplossen met een retroactieve wet, maar wel met een interpretatieve wet. De Raad van State is zelfs zo vriendelijk om een voorstel, een wetsartikel, te formuleren dat men zou kunnen gebruiken en dat perfect aan alle voorwaarden beantwoordt. Maar wat doet men? Men verkiest toch om daaraan een aantal zaken toe te voegen in de plaats van het probleem op te lossen en men kiest voor een retroactieve wet, zonder dat de keuze voor de retroactiviteit wordt gemotiveerd. Dat gebeurt noch in de toelichting van het ontwerp, noch tijdens de debatten. Dat is een gewaarborgde gegarandeerde vernietiging door het Grondwettelijk Hof, dat staat vast, als men zelfs niet eens motiveert waarom men retroactief werkt.

Bovendien denk ik dat men toch wel even de voorwaarden van de retroactieve wet voor ogen zou mogen houden. Het Grondwettelijk Hof is daarin terecht zeer streng, want anders zullen regeringen – er is hier een mooi voorbeeld van – retroactieve wetten gebruiken voor eender wat. Het Grondwettelijk Hof zegt eigenlijk dat wanneer een retroactieve wet wordt goedgekeurd, er moet worden bewezen dat die onontbeerlijk is voor een doelstelling van algemeen belang. Bovendien, wanneer die retroactieve wet gevolgen heeft voor hangende rechtsgedingen – dat is hier het geval – dan is er een bijzonder streng criterium, dan moeten er uitzonderlijke omstandigheden zijn. Die uitzonderlijke omstandigheden zijn hier eigenlijk niet. Ik lees ze in ieder geval niet in de toelichting noch in de uiteenzettingen die door de regeringsleden werden gehouden in de commissie.

Ik heb deze week in de commissie voor de Volksgezondheid een aantal nieuwe technieken geleerd van de N-VA. De heer Spooren zegt over ecocheques het volgende: indien er onzekerheid is – er is helemaal geen

onzekerheid, want het advies van de Raad van State is van een heel andere orde –, laten we de inwerkingtreding van de wet best bij KB gebeuren, zodanig dat de wet maar in werking treedt nadat het Grondwettelijk Hof zich heeft uitgesproken.

Ik heb in de commissie aan de heer Spooren gezegd dat het heel origineel is. Wij staan altijd achter de kracht van verandering. Originaliteit willen wij belonen. Ik heb toen gevraagd of dat ook zijn standpunt zou zijn over de wetsontwerpen van de regering waarbij belangrijke grondwettelijke bezwaren en bezwaren over rechten en vrijheden worden geformuleerd. Twee dagen later krijgen wij dus een eerste wetsontwerp van de regering waarmee er duidelijk ernstige problemen van grondwettelijk recht zijn.

Het opstellen van een retroactieve wet is echt geen zaak voor kleuters, maar dit is blijkbaar een wetsontwerp opgesteld door kleuters. Excuseer mij, maar ik kan het echt niet anders zeggen. Als men niet weet dat men de voorwaarden van de retroactiviteit moet motiveren, dan vraag ik mij af welke juristen deze regering geraadpleegd heeft. Ik denk, eerlijk gezegd, dat zij er geen geraadpleegd heeft, want eender wie zou dat weten.

Mijn fractie zal een amendement indienen, in dezelfde zin als dat van mevrouw Lambrecht, waarin wij gewoon de formulering van een deftig wetsartikel, zoals voorgesteld door de Raad van State, overnemen. De partijen van de meerderheid zouden het beter volgen en goedkeuren.

14.03 Olivier Maingain (DéFI): Monsieur le président, je me joins aux observations formulées par certains collègues à propos de l'insécurité juridique que génère le principe de la rétroactivité de cette loi, insuffisamment motivée par le gouvernement.

Par contre, il était temps de mettre fin à des ambiguïtés ou à une forme d'insécurité juridique concernant l'exploitation par les services de police de certaines données à caractère personnel. La loi du 8 décembre 1992 relative à la protection de la vie privée impose aux services de police de solliciter, auprès du Comité sectoriel de la Commission de la protection de la vie privée, l'autorisation préalable pour toute communication électronique de données à caractère personnel d'autres services publics fédéraux tels que la Direction pour l'Immatriculation des Véhicules.

Cette formalité était devenue désuète dans la pratique. Si elle avait dû être respectée à la lettre, cette exigence aurait été contre-productive pour l'efficacité des services de police. D'autant plus que cette exigence, prévue par la loi du 8 décembre 1992, faisait double emploi avec un article de la loi sur la fonction de police, l'article 44/1, qui prévoit notamment que "dans le cadre de l'exercice de leurs missions, les services de police peuvent traiter des informations et des données à caractère personnel pour autant que ces dernières présentent un caractère adéquat, pertinent et non excessif, au regard des finalités de police administrative et de police judiciaire pour lesquelles elles sont obtenues et pour lesquelles elles sont traitées ultérieurement". Plus précisément encore, "en vue d'accomplir leurs missions, les services de police peuvent recueillir et traiter après avis de la Commission de la protection de la vie privée, des données à caractère personnel".

L'arrêté royal du 4 juin 2003 avait dispensé les services de police de l'obligation de solliciter cette autorisation mais utilisant des termes empreints d'une ambiguïté qu'il convenait de lever. D'ailleurs, la Cour de cassation l'avait souligné et avait précisé que "prévoir une telle exception dans un arrêté royal et non dans une loi est, en outre, une source d'insécurité juridique quant aux conséquences qui découleraient de l'autorisation manquante, notamment quant à la validité des preuves fondées sur l'exploitation des données à caractère personnel".

Le présent projet de loi vise donc à rétablir la sécurité juridique, rejoignant en cela l'avis du Conseil d'État et de la Commission de la protection de la vie privée. Par contre, il ne répond pas aux objections du Conseil d'État en ce qui concerne l'effet rétroactif, pas plus qu'il ne répond à sa demande que l'exemption d'autorisation soit également prévue dans la loi portant création de la Banque-Carrefour des Véhicules.

Alors que le projet de loi a pour objet principal de rétablir une certaine sécurité juridique, il crée de nouvelles causes d'insécurité. Voilà ce qui justifiera l'abstention de mon groupe sur ce projet de loi. Je vous remercie.

14.04 Staatssecretaris Philippe De Backer: Mijnheer de voorzitter, collega's, ik heb op de gegeven opmerkingen reeds uitvoerig geantwoord in de commissie. Het is belangrijk dat dit wetsontwerp een snelle en efficiënte oplossing biedt voor de zeer belangrijke gegevensstromen in de verschillende

overheidsdatabanken, hier meer in het bijzonder tussen de politie en de DIV.

Het is duidelijk geworden uit een aantal arresten van het Hof van Cassatie dat het huidig systeem van machtigingen voor een stuk contraproductief is geworden en meer vervallen is tot een dure en inefficiënte vormvereiste. Met deze wetswijziging geven wij de politiediensten effectief de mogelijkheid om zich te baseren op de duidelijke wettelijke grondslag die er reeds in het verleden was, om die gegevens van overheidsdatabanken op te vragen en te gebruiken, zonder nog eens de vereiste van een formele machtiging te moeten doorlopen.

Il est également très important pour moi de maintenir une protection de la vie privée soutenue. Dans différents services, des *data protection officers* (DPO) sont mis en place. Ils seront chargés de garder les différentes données que les administrations possèdent concernant les citoyens. C'est pour cela que, dans les services de police, il y a déjà un DPO.

Er is namelijk al een dubbel controlemechanisme actief, namelijk intern via een consulent voor de veiligheid en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, en extern via het Controleorgaan op de politionele informatie en het Comité P.

Je pense que cette modification de la loi sur la protection de la vie privée offre une solution légale plus étendue, alors qu'une disposition interprétative de la loi du 19 mai 2010 portant création de la Banque-Carrefour des Véhicules ne présentait de solution que pour des cas individuels. La Cour de cassation s'était exprimée à cet égard.

Plus précisément, les services de police pouvaient ainsi accéder aux données de la Banque-Carrefour des Véhicules, mais pas à d'autres banques de données des services publics. Nous sommes en train de résoudre ce problème en étendant cet accès. C'est pourquoi je pense que ce projet de loi mérite votre soutien.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)
Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)

De algemene bespreking is gesloten.
La discussion générale est close.

Bespreking van de artikelen **Discussion des articles**

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) (**2405/4**)

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) (**2405/4**)

Het wetsontwerp telt 3 artikelen.
Le projet de loi compte 3 articles.

* * * * *

Ingediende amendementen:
Amendements déposés:

Art. 2

- 3 - Hendrik Vuye cs(2405/5)

Art. 2/1(n)

- 2 - Annick Lambrecht (2405/5)

* * * * *

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over de aangehouden amendementen, het aangehouden artikel en over het geheel zal later plaatsvinden.

La discussion des articles est close. Le vote sur les amendements et l'article réservés ainsi que sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

* * * * *

*Besluit van de artikelsgewijze bespreking:
Conclusion de la discussion des articles:*

*Aangehouden: de stemming over de amendementen en artikel 2.
Réervé: le vote sur les amendements et l'article 2.*

*Artikel per artikel aangenomen: de artikelen 1 en 3.
Adoptés article par article: les articles 1 et 3.*

* * * *

- 15 Wetsontwerp betreffende de coördinatie van het deskundig onderzoek en de versnelling van de procedure in verband met bepaalde vormen van foutloze aansprakelijkheid (2402/1-4)**
15 Projet de loi concernant la coordination de l'expertise et l'accélération de la procédure relative à certaines formes de responsabilité sans faute (2402/1-4)

Algemene bespreking

Discussion générale

De algemene bespreking is geopend.

La discussion générale est ouverte.

De rapporteurs zijn de dames Carine Van Cauter en Goedele Uyttersprot. Zij verwijzen naar het schriftelijk verslag.

15.01 Philippe Goffin (MR): Monsieur le ministre, chers collègues, une justice humaine et moderne, c'est entre autres une justice à l'écoute des justiciables. Notre système et nos règles juridiques doivent dès lors être sans cesse remises en question pour répondre au mieux aux attentes de ceux qui y sont confrontés, que ce soit occasionnellement ou régulièrement. C'est comme cela que la confiance entre le citoyen et la justice reste et restera assurée.

Dans ce cadre-là, les victimes méritent tout au long du processus judiciaire une attention sans cesse renouvelée. C'est pourquoi je me félicite de l'adoption à l'unanimité de ce projet de loi dans le cadre de la commission de la Justice.

Deux dispositions que j'appellerai finalement de bon sens vont avoir un impact considérable pour les personnes concernées. D'une part, dans le cas où aucune faute ne doit être prouvée, il ne faudra plus attendre la clôture de la procédure pénale pour procéder à l'indemnisation des personnes préjudicierées. Et donc ce principe de droit que nous avons sans doute appris, pour ceux qui ont étudié le droit, à savoir que le pénal tient le civil en l'état, ici se voit simplement adapté à la réalité de notre société actuelle.

Autre élément de ce projet, il s'agit de permettre désormais la désignation d'un expert coordinateur simplement pour coordonner le travail des différents experts et de faire ainsi office d'interlocuteur privilégié entre parties et juge, mais aussi tenter, dans la mesure du possible, de concilier les parties. Là aussi, c'est une simple pratique de bon sens. Quand le droit colle au bon sens, on ne peut que s'en réjouir. Le droit devient subitement lisible, le droit devient subitement acceptable, il devient compréhensible également pour l'ensemble des personnes qui constituent notre société.

Monsieur le ministre, vous l'avez compris, nous soutiendrons ce projet. Je vous remercie.

15.02 Koen Geens, ministre: Monsieur le président, je suis extrêmement heureux de l'unanimité de la commission, et je n'y ajouterai pas de grands mots. Ce projet répond à une nécessité urgente; je suis donc très heureux.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (Nee)
Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (Non)

De algemene bespreking is gesloten.

La discussion générale est close.

Bespreking van de artikelen

Discussion des articles

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) (**2402/4**)

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) (**2402/4**)

Het opschrift in het Nederlands werd door de commissie gewijzigd in "wetsontwerp betreffende de coördinatie van het deskundigenonderzoek en de versnelling van de procedure in verband met bepaalde vormen van foutloze aansprakelijkheid".

L'intitulé en néerlandais a été modifié par la commission en "wetsontwerp betreffende de coördinatie van het deskundigenonderzoek en de versnelling van de procedure in verband met bepaalde vormen van foutloze aansprakelijkheid".

Het wetsontwerp telt 15 artikelen.

Le projet de loi compte 15 articles.

Er werden geen amendementen ingediend.

Aucun amendement n'a été déposé.

De artikelen 1 tot 15 worden artikel per artikel aangenomen.

Les articles 1 à 15 sont adoptés article par article.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.
La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

16 Wetsontwerp betreffende het Europees onderzoeksbevel in strafzaken (2437/1-3)

16 Projet de loi relatif à la décision d'enquête européenne en matière pénale (2437/1-3)

Algemene bespreking

Discussion générale

De algemene bespreking is geopend.

La discussion générale est ouverte.

Mevrouw Van Cauter, rapporteur, verwijst naar het schriftelijk verslag.

Vraagt iemand het woord? (Nee)

Quelqu'un demande-t-il la parole? (Non)

De algemene bespreking is gesloten.

La discussion générale est close.

Bespreking van de artikelen

Discussion des articles

Wij vatten de bespreking aan van de artikelen. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) (**2437/3**)

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) (**2437/3**)

Het wetsontwerp telt 43 artikelen en 3 bijlagen.

Le projet de loi compte 43 articles et 3 annexes.

Er werden geen amendementen ingediend.

Aucun amendement n'a été déposé.

De artikelen 1 tot 43 worden artikel per artikel aangenomen, alsmede de bijlagen A, B en C.

Les articles 1 à 43 sont adoptés article par article, ainsi que les annexes A, B et C.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.
La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

Collega's, dit is het laatste ontwerp op onze agenda. Gezien het relatief vroege uur, stel ik voor dat we de vergadering schorsen tot 17 u 00.

(...): (...)

De **voorzitter**: Voor mij maakt het niet uit. Wat mij betreft, geen probleem. Dan moet er worden gebeld voor de stemmingen. We schorsen enige minuten zolang er wordt gebeld. De vergadering is eventjes geschorst.

La séance est suspendue.
De vergadering is geschorst.

*La séance est suspendue à 16.38 heures.
De vergadering wordt geschorst om 16.38 uur.*

*La séance est reprise à 16.43 heures.
De vergadering wordt hervat om 16.43 uur.*

La séance est reprise.
De vergadering is hervat.

17 Bijzondere commissie "internationale fiscale fraude/Panama Papers" en parlementaire onderzoekscommissie belast met het finaliseren van de opdracht van de bijzondere commissie "internationale fiscale fraude/Panama Papers" – verlenging van het mandaat

17 Commission spéciale "fraude fiscale internationale/Panama Papers" et commission d'enquête parlementaire chargée de finaliser la mission de la commission spéciale "fraude fiscale internationale/Panama Papers" – prolongation du mandat

De Conferentie van voorzitters van 17 mei 2017 stelt aan de Kamer van volksvertegenwoordigers voor het mandaat van de bijzondere commissie "internationale fiscale fraude/Panama Papers" en de parlementaire onderzoekscommissie belast met het finaliseren van de opdracht van de bijzondere commissie "internationale fiscale fraude/Panama Papers", te verlengen tot 30 juni 2017, alsook de opdracht van de permanente experten van de bijzondere commissie (de heren Bourgeois en Delanote) te vernieuwen.

La Conférence des présidents du 17 mai 2017 propose à la Chambre des représentants de prolonger le mandat de la commission spéciale "fraude fiscale internationale/Panama Papers" et de la commission d'enquête parlementaire chargée de finaliser la mission de la commission spéciale "fraude fiscale internationale/Panama Papers", jusqu'au 30 juin 2017, et de renouveler la mission des experts permanents de la commission spéciale (MM. Bourgeois et Delanote).

Geen bezwaar? (Nee)
Aldus zal geschieden.

Pas d'observations? (Non)
Il en sera ainsi.

18 Urgentieverzoek vanwege de regering
18 Demande d'urgence émanant du gouvernement

De regering heeft de spoedbehandeling gevraagd met toepassing van artikel 51 van het Reglement, bij de indiening van het wetsontwerp tot wijziging van artikel 276 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 op het stuk van de verrekening van de vervroegde inning van de taks op het lange termijnsparen, nr. 2454/1.

Le gouvernement a demandé l'urgence conformément à l'article 51 du Règlement lors du dépôt du projet de loi modifiant l'article 276 du Code des impôts sur les revenus 1992 en matière de l'imputation de la perception anticipée de la taxe sur l'épargne à long terme, n° 2454/1.

Ik stel u voor om ons over deze vraag uit te spreken.
Je vous propose de nous prononcer sur cette demande.

18.01 Minister **Koen Geens**: Mijnheer de voorzitter, de een urgentie wordt gevraagd door collega Van Overtveldt en wordt gerechtvaardigd door het verstrijken van de aanslagtermijn voor aanslagjaar 2016 op 30 juni 2017.

Le délai normal d'imposition se termine et expire le 30 juin 2016. Il est donc urgentissime que nous préparions un projet pour, dans le cadre de l'épargne-pension, rendre la perception anticipée de la taxe sur l'épargne à long terme imputable sur l'impôt des sociétés mais aussi remboursable.

Op dit ogenblik is die vervroegde inning alleen verrekenbaar met de verschuldigde belasting maar niet terugbetaalbaar. Het is dus in het voordeel van de belastingplichtige om tussen te komen. De terugbetaling zou mogelijk moeten worden gemaakt voor het einde van de aanslagtermijn op 30 juni 2017 met betrekking tot aanslagjaar 2016.

18.02 **Meryame Kitir** (sp.a): Mijnheer de voorzitter, ik heb toch een vraag bij de urgentie die hier gevraagd wordt. Het ontwerp dat de minister nu toelicht is gisteren unaniem goedgekeurd in de commissie. Kunt u mij eens uitleggen waarom dan vandaag de urgentie gevraagd wordt? Ik geloof niet dat deze regel voor dergelijke gevallen is ingevoerd. Het is gisteren besproken in de commissie, het is unaniem goedgekeurd en als het de normale weg volgt, zal het volgende week geagendeerd worden. Ik snap dus niet waarom men hier de urgentie vraagt.

De **voorzitter**: Normaal zou het over twee weken zijn, maar goed. Het punt is bij dezen gemaakt.

18.03 Minister **Koen Geens**: Mijnheer de voorzitter, u weet hoe dit soort boodschappen aan collega's wordt overgemaakt. Ik heb deze morgen een zeer vruchtbare discussie gehad met collega Van Overtveldt en een lange nota gekregen. Dit detail was mij echter ontgaan, mevrouw Kitir. In die mate denk ik dus dat het iets minder urgent is. Ik ben echter minister van Financiën geweest en tegen het einde van de aanslagtermijn scheelt één week wel een slok op de borrel. Ik weet ook dat men meestal de maximumtermijn vraagt na een stemming, dus in die zin meen ik dat dit verzoek zijn voorwerp behoudt. Ik schik mij echter naar uw wijsheid.

De **voorzitter**: Ik geef het woord aan de voorzitter van de commissie voor Financiën.

18.04 **Eric Van Rompuy** (CD&V): Mijnheer de voorzitter, zoals mevrouw Kitir zegt, is dat unaniem goedgekeurd. De besprekking vond gisteren plaats in de commissie. Enkele amendementen lagen voor, maar die werden ingetrokken. Er bestond dus een consensus in de commissievergadering.

Aanvankelijk had men niet gedacht dat wij dat gisteren na de behandeling ook onmiddellijk zouden goedkeuren.

In de volgende plenaire vergadering moet dat zeker geagendeerd kunnen worden. Het verslag is nog niet klaar. Eens het rapport klaar is, kan het hier ter bespreking voorliggen. Daartegen kan volgens mij niemand bezwaar hebben, vermits alle leden van de commissie het ontwerp steunden.

De **voorzitter**: Goed.

Ik heb begrepen dat de vraag om urgentie wordt aangehouden. Ik vraag daarom nogmaals dat wie de urgentie steunt, nu rechtstaat.

18.05 **Ahmed Laaouej** (PS): Monsieur le président, cela n'a aucun sens! Nous avons voté en commission cette semaine. Je ne comprends pas. Cela n'a strictement aucun sens!

Le **président**: Je ne peux que constater que le gouvernement demande l'urgence.

18.06 **Ahmed Laaouej** (PS): Monsieur le président, le gouvernement demande l'urgence, mais il ne sait pas pourquoi. Cela ne va pas!

Le **président**: Il ne faut pas exagérer!

18.07 **Laurette Onkelinx** (PS): Monsieur le président, j'aimerais avoir un vote nominatif sur le sujet.

18.08 André Frédéric (PS): Certains n'ont pas voté!

De **voorzitter**: Wij gaan dus elektronisch stemmen over de vraag tot urgentie.

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(*Stemming/vote 1*)

Ja	70	Oui
Nee	55	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	125	Total

En conséquence, l'urgence est adoptée.

Bijgevolg is de urgentie aangenomen.

18.09 Laurette Onkelinx (PS): Monsieur le président, je fais deux constats. Premièrement, la majorité demande l'urgence sans la justifier. Le projet a été voté en commission et doit normalement figurer à l'ordre du jour de la prochaine séance plénière. Cette demande n'a donc aucun sens.

Deuxièmement, je constate que la majorité n'est pas en nombre. Cela nous pose un problème majeur. Monsieur le président, je vous demande dès lors de suspendre la séance cinq minutes. Je demande à la majorité d'être en nombre dans cinq minutes. Sinon, nous devrons bien constater que vous n'êtes plus en état de faire voter des lois dans ce parlement. (*Brouhaha*)

De **voorzitter**: Collega's, ik heb begrepen dat mevrouw Onkelinx vijf minuten schorsing vraagt.

18.10 Laurette Onkelinx (PS): Monsieur le président, c'était ma façon d'être constructive, en accord je l'espère avec mes collègues de l'opposition. Il y a peut-être l'une ou l'autre personne qui vient en courant de son bureau. Si, dans cinq minutes, vous n'êtes pas en nombre, il faudra bien remettre tout cela à la prochaine séance. Que voulez-vous!

De **voorzitter**: Collega's, zoals gevraagd, gaan we de vergadering gedurende vijf minuten schorsen. We hervnemen om 17 u 00.

La séance est suspendue.

De vergadering is geschorst.

De vergadering wordt geschorst om 16.52 uur.

La séance est suspendue à 16.52 heures.

La séance est reprise à 17.02 heures.

De vergadering wordt hervat om 17.02 uur.

La séance est reprise.

De vergadering is hervat.

18.11 Jean-Marc Nollet (Ecolo-Groen): Monsieur le président, Mme Onkelinx a demandé, au nom de l'opposition, que vous procédiez à une suspension de séance, à la suite de laquelle, on pourrait vérifier si la majorité est en nombre. Je vous propose donc de faire un vote de vérification.

Le **président**: Non, ce n'est pas nécessaire. Des votes vont suivre immédiatement, nous serons dès lors fixés.

19 Inoverwegning neming van voorstellen

19 Prise en considération de propositions

In de laatst rondgedeelde agenda komt een lijst van voorstellen voor waarvan de inoverwegning is

gevraagd.

Vous avez pris connaissance dans l'ordre du jour qui vous a été distribué de la liste des propositions dont la prise en considération est demandée.

Indien er geen bezwaar is, beschouw ik deze als aangenomen; overeenkomstig het Reglement worden die voorstellen naar de bevoegde commissies verzonden.

S'il n'y a pas d'observations à ce sujet, je considérerai la prise en considération comme acquise et je renvoie les propositions aux commissions compétentes conformément au Règlement.

Geen bezwaar? (Nee)

Aldus wordt besloten.

Pas d'observation? (Non)

Il en sera ainsi.

Overeenkomstig het advies van de Conferentie van voorzitters van 17 mei 2017, stel ik u ook voor het wetsvoorstel van de heer Brecht Vermeulen tot wijziging van de wet van 21 december 1998 betreffende de veiligheid bij voetbalwedstrijden, nr. 2475/1, in overweging te nemen.

Verzonden naar de commissie voor de Binnenlandse Zaken, de Algemene Zaken en het Openbaar Ambt

Conformément à l'avis de la Conférence des présidents du 17 mai 2017, je vous propose également de prendre en considération la proposition de loi (M. Brecht Vermeulen) modifiant la loi du 21 décembre 1998 relative à la sécurité lors des matches de football, n° 2475/1.

Renvoi à la commission de l'Intérieur, des Affaires générales et de la Fonction publique

Geen bezwaar? (Nee)

Aldus wordt besloten.

Pas d'observation? (Non)

Il en sera ainsi.

Urgentieverzoek

Demande d'urgence

19.01 Brecht Vermeulen (N-VA): Mijnheer de voorzitter, ik wil graag de urgentie vragen voor dit wetsvoorstel. Ik zal dit onmiddellijk motiveren. Het is een vervolg op een wetsvoorstel dat ik vorig jaar heb opgesteld, naar aanleiding van het volgende voetbalseizoen. Enkele zaken zijn toen op het laatste moment gemeld. Wij hebben ons voorstel toen gedeeltelijk teruggetrokken. Wij hebben het verbeterd en aangevuld.

De redactie en de vertaling hebben wat tijd gevraagd, maar het zou wenselijk zijn dat de nieuwe wet van kracht kan worden voor de start van het nieuwe voetbalseizoen, 2017-2018. Waarom? Omdat er enkele bijzondere veiligheidsbepalingen aankomen die op andere ploegen slaan dan op de voetbalclubs die daaraan nu onderworpen zijn. Daarvoor gelden enkele specifieke maatregelen inzake veiligheid.

Kortom, ik vraag de urgentie voor dit wetsvoorstel. In het verleden waren daarover weinig opmerkingen en vorig jaar vroeg ik de urgentie om een soortgelijke reden.

19.02 Laurette Onkelinx (PS): (...)

Le président: Oui, Mme Onkelinx, nous allons voter électroniquement.

De leden die de urgentie steunen, stemmen voor, de anderen stemmen tegen.

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 2)

Ja	77	Oui
Nee	45	Non
Onthoudingen	13	Abstentions
Totaal	135	Total

Bijgevolg is de urgentie aangenomen.
En conséquence, l'urgence est adoptée.

Naamstemmingen

Votes nominatifs

[20] Moties ingediend tot besluit van de interpellatie van mevrouw Catherine Fonck over "de gewijzigde vergoedingsvoorraarden voor de geneesmiddelen behorende tot de klasse van de normale menselijke immunoglobulinen" (nr. 212)

[20] Motions déposées en conclusion de l'interpellation de Mme Catherine Fonck sur "le changement des conditions de remboursement pour les médicaments de la classe des immunoglobulines humaines et normales" (n° 212)

Deze interpellatie werd gehouden in de openbare vergadering van de commissie voor de Volksgezondheid, het Leefmilieu en de Maatschappelijke Hernieuwing van 10 mei 2017.

Cette interpellation a été développée en réunion publique de la commission de la Santé publique, de l'Environnement et du Renouveau de la Société du 10 mai 2017.

Twee moties werden ingediend (MOT n° 212/1):

- een motie van aanbeveling werd ingediend door mevrouw Catherine Fonck;
- een eenvoudige motie werd ingediend door de dames Ine Somers en Yoleen Van Camp.

Deux motions ont été déposées (MOT nr. 212/1):

- une motion de recommandation a été déposée par Mme Catherine Fonck;
- une motion pure et simple a été déposée par Mmes Ine Somers et Yoleen Van Camp.

Daar de eenvoudige motie van rechtswege voorrang heeft, breng ik deze motie in stemming.
La motion pure et simple ayant la priorité de droit, je mets cette motion aux voix.

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring?

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote?

[20.01] Catherine Fonck (cdH): Monsieur le président, après le foot, il serait bon de s'arrêter un instant sur ces patients. Chers collègues de la majorité, vous savez que la ministre de la Santé, et vous derrière elle, n'avez cessé de répéter que les patients ne seraient absolument pas touchés par les économies réalisées dans le secteur de la santé.

J'ai déposé ce dossier sous forme d'interpellation car je voulais que ce débat revienne en séance plénière. En effet, il illustre de manière terrible le cas de patients qui sont concernés par une maladie rare, le syndrome d'immunodéficience acquise. Ces patients en souffrent et ont besoin d'un traitement lourd qui s'administre par voie intraveineuse ou sous-cutanée. Il est également coûteux, environ 1 500 euros par mois, soit 10 000 euros par an.

Vous avez fait le choix de supprimer purement et simplement le remboursement de ce traitement pour certains patients. Ceux-ci n'y auront plus droit, alors même que leurs médecins, spécialistes dans ce domaine, veulent le maintenir. C'est un choix grave pour ces patients, mais ils ne sont pas les seuls concernés par les économies.

À tout le moins, quand vous décidez de changer des règles en matière de remboursement, passe encore que vous affirmiez le faire par économie, parce qu'une évolution scientifique a eu lieu, et que vous changez les règles pour les futurs patients. Mais ne pas prendre en compte des patients qui sont traités aujourd'hui par ces médicaments, en décidant au niveau de l'État qu'ils n'y ont plus droit sauf s'ils sont riches et peuvent débourser près de 10 000 euros par an, cela ne va pas! J'ose espérer que vous prendrez tous, ici, la mesure de ce que vivent ces patients. Je voudrais être leur porte-parole. Je ne veux pas nécessairement que l'on

modifie toutes les règles, mais bien que l'on prenne en considération les patients qui sont traités aujourd'hui, et que l'on examine la situation au cas par cas sur la base des dossiers médicaux, pour déterminer si oui ou non ils peuvent continuer à bénéficier de ce traitement. Il en va véritablement de leur vie.

C'est le sens de ma motion. Je vous appelle, chers collègues, à ne pas balayer cette motion d'un revers de main. Je vous remercie pour ces patients.

Le président: Madame Fonck, je vous remercie. Y a-t-il d'autres explications de vote? (*Non*)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(*Stemming/vote 3*)

Ja	75	Oui
Nee	59	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	134	Total

De eenvoudige motie is aangenomen. Bijgevolg vervalt de motie van aanbeveling.

La motion pure et simple est adoptée. Par conséquent, la motion de recommandation est caduque.

20.02 Jean-Marc Nollet (Ecolo-Groen): (...)

De voorzitter: Mijnheer Nollet, zolang er 76 leden aanwezig zijn, kan er geldig worden vergaderd en gestemd, dus er is geen probleem.

21 Moties ingediend tot besluit van de interpellatie van de heer Alain Top over "de hervorming van de Civiele Bescherming" (nr. 213)

21 Motions déposées en conclusion de l'interpellation de M. Alain Top sur "la réforme de la Protection civile" (n° 213)

Deze interpellatie werd gehouden in de openbare vergadering van de commissie voor de Binnenlandse Zaken, de Algemene Zaken en het Openbaar Ambt van 10 mei 2017.

Cette interpellation a été développée en réunion publique de la commission de l'Intérieur, des Affaires générales et de la Fonction publique du 10 mai 2017.

Twee moties werden ingediend (MOT n° 213/1):

- een motie van aanbeveling werd ingediend door de heer Alain Top;
- een eenvoudige motie werd ingediend door de heer Koenraad Degroote.

Deux motions ont été déposées (MOT nr. 213/1):

- une motion de recommandation a été déposée par M. Alain Top;
- une motion pure et simple a été déposée par M. Koenraad Degroote.

Daar de eenvoudige motie van rechtswege voorrang heeft, breng ik deze motie in stemming.

La motion pure et simple ayant la priorité de droit, je mets cette motion aux voix.

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring?

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote?

21.01 Alain Top (sp.a): Mijnheer de voorzitter, collega's, enkele weken geleden hebben wij de beslissing vernomen van de minister van Binnenlandse Zaken om het takenpakket van de Civiele Bescherming te reduceren en vier van de zes kazernes in ons land te sluiten. De kazernes van Brasschaat en Crisnée mogen wel openblijven.

De hervorming van de Civiele Bescherming is volgens ons gestoeld op verkeerde uitgangspunten die niet rationeel of efficiënt zijn. Verschillende deskundigen op het terrein zeggen dat het volkomen fout is te redeneren dat voor de gespecialiseerde taken die de Civiele Bescherming voortaan zou uitvoeren de snelheid van de interventie geen belang meer zou hebben. Een efficiënte taakuitvoering is gebaat bij één

commandostructuur, maar zeker niet bij het sluiten van bestaande kazernes en het slechts openhouden van twee kazernes in het oosten van het land.

Met name de sluiting van de kazernes van Liedekerke en Jabbeke is onbegrijpelijk. De eenheid in Liedekerke werd op basis van een objectieve analyse eerst als meest geschikte en meest kostenefficiënte kazerne gerangschikt door de centrale ligging en goed uitgeruste gebouwen. Jabbeke vormt een belangrijke kazerne voor het bestrijden van rampen op zee. De zeer specifieke expertise van deze kazerne kan niet zomaar worden opgevangen door de hulpverleningszones of andere kazernes.

Via deze motie vragen wij aan de minister om de toekomstvisie voor de verschillende kazernes voor te leggen en om de beslissing tot uitholling van het takenpakket van de Civiele Bescherming alsook tot sluiting van de vier kazernes ongedaan te maken, zodat de veiligheid centraal blijft en de expertise voor alle burgers in ons land maximaal gewaarborgd blijft.

De **voorzitter**: Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(*Stemming/vote 4*)

Ja	77	Oui
Nee	58	Non
Onthoudingen	1	Abstentions
Totaal	136	Total

De eenvoudige motie is aangenomen. Bijgevolg vervalt de motie van aanbeveling.

La motion pure et simple est adoptée. Par conséquent, la motion de recommandation est caduque.

[22] Wetsontwerp houdende invoeging van een Titel 3 "De rechtsvordering tot schadevergoeding wegens inbreuken op het mededingingsrecht" in Boek XVII van het Wetboek van economisch recht, houdende invoeging van definities eigen aan Boek XVII, Titel 3 in Boek I en houdende diverse wijzigingen van het Wetboek van economisch recht (nieuw opschrift) (2413/3)

[22] Projet de loi portant insertion d'un Titre 3 "L'action en dommages et intérêts pour les infractions au droit de la concurrence" dans le Livre XVII du Code de droit économique, portant insertion des définitions propres au Livre XVII, Titre 3 dans le Livre Ier et portant diverses modifications au Code de droit économique (nouvel intitulé) (2413/3)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (Non)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (Nee)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(*Stemming/vote 5*)

Ja	131	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	3	Abstentions
Totaal	134	Total

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekraftiging worden voorgelegd. (**2413/4**)

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale. (**2413/4**)

(*Mme Fonck et M. Lutgen ont voté pour*)

Reden van onthouding? (Nee)

Raison d'abstention? (Non)

[23] Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 21 november 1989 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen (2414/4)

[23] Projet de loi modifiant la loi du 21 novembre 1989 relative à l'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs (2414/4)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(*Stemming/vote 6*)

Ja	132	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	4	Abstentions
Totaal	136	Total

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekraftiging worden voorgelegd. (**2414/5**)

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale. (**2414/5**)

Raison d'abstention?

Reden van onthouding?

[23.01] Aldo Carcaci (PP): Monsieur le président, mon abstention est justifiée par un accord de pairage avec notre collègue Degroote. Il en sera de même pour les autres points de l'ordre du jour.

[24] Aangehouden amendementen en artikel van het wetsontwerp tot wijziging van artikel 36bis van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens (2405/1-5)

[24] Amendements et article réservés du projet de loi modifiant l'article 36bis de la loi du 8 décembre 1992 relative à la protection de la vie privée à l'égard des traitements de données à caractère personnel (2405/1-5)

Stemming over amendement nr. 3 van Hendrik Vuye cs op artikel 2. (**2405/5**)

Vote sur l'amendement n° 3 de Hendrik Vuye cs à l'article 2. (**2405/5**)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(*Stemming/vote 7*)

Ja	15	Oui
Nee	77	Non
Onthoudingen	44	Abstentions
Totaal	136	Total

Bijgevolg is het amendement verworpen en is artikel 2 aangenomen.

En conséquence, l'amendement est rejeté et l'article 2 est adopté.

Raison d'abstention?

Reden van onthouding?

[24.01] Özlem Özen (PS): Monsieur le président, nous reconnaissons l'insécurité juridique qui découle de l'arrêt de la Cour de cassation du 13 décembre dernier. Malheureusement, la solution retenue par le gouvernement est critiquable puisque, selon le Conseil d'État, le projet risque de ne rien changer à la situation.

Surtout, en ce qui concerne la question de la rétroactivité, un point problématique a été soulevé par la commission Vie privée et nous regrettons que le gouvernement n'ait pas choisi la solution alternative, c'est-à-dire une loi d'interprétation, comme proposée par le Conseil d'État. L'explication fournie par le secrétaire d'État n'est pas convaincante. En effet, elle est fondée sur des cas de figure n'existant pas encore. Pour cette raison, mon groupe et moi-même nous abstiendrons sur ce projet.

De voorzitter: Stemming over amendement nr. 2 van Annick Lambrecht tot invoeging van een artikel 2/1(n). (2405/5)

Vote sur l'amendement n° 2 de Annick Lambrecht tendant à insérer un article 2/1(n). (2405/5)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 8)

Ja	34	Oui
Nee	77	Non
Onthoudingen	25	Abstentions
Totaal	136	Total

Bijgevolg is het amendement verworpen.

En conséquence, l'amendement est rejeté.

Raison d'abstention? (Non)

Reden van onthouding? (Nee)

25 Geheel van het wetsontwerp tot wijziging van artikel 36bis van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens (2405/4)

25 Ensemble du projet de loi modifiant l'article 36bis de la loi du 8 décembre 1992 relative à la protection de la vie privée à l'égard des traitements de données à caractère personnel (2405/4)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (Non)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (Nee)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 9)

Ja	77	Oui
Nee	2	Non
Onthoudingen	57	Abstentions
Totaal	136	Total

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekraftiging worden voorgelegd. (2405/6)

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale. (2405/6)

Raison d'abstention? (Non)

Reden van onthouding? (Nee)

26 Wetsontwerp betreffende de coördinatie van het deskundigenonderzoek en de versnelling van de procedure in verband met bepaalde vormen van foutloze aansprakelijkheid (nieuw opschrift) (2402/4)

26 Projet de loi concernant la coordination de l'expertise et l'accélération de la procédure relative à certaines formes de responsabilité sans faute (2402/4)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)
Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(*Stemming/vote 10*)

Ja	134	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	1	Abstentions
Totaal	135	Total

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekraftiging worden voorgelegd. (**2402/5**)

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale. (**2402/5**)

Reden van onthouding? (*Nee*)

Raison d'abstention? (*Non*)

27 Wetsontwerp betreffende het Europees onderzoeksbevel in strafzaken (2437/3)

27 Projet de loi relatif à la décision d'enquête européenne en matière pénale (2437/3)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote?

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring?

27.01 Fabienne Winckel (PS): Monsieur le président, je vais justifier l'abstention de mon groupe.

A priori, il s'agit seulement de la transposition d'une directive européenne. Donc, cela ne devrait pas poser de problème. Toutefois, quand on y regarde plus attentivement, deux points nous embarrassent, dans la mesure où ils organisent une régression en termes de droits, certes minime, vu le champ d'application très restreint du projet de loi, mais symptomatique de la politique menée par ce gouvernement.

Premièrement, nous regrettons la suppression d'un moyen de recours. En effet, par le biais de l'article 22, le pourvoi en cassation est supprimé. Pour quelle raison? La motivation est exclusivement économique. Une nouvelle fois, les droits du justiciable s'en trouvent affectés, puisqu'ils disposent de moins en moins de possibilités de recours.

Deuxièmement, nous désapprouvons le glissement des compétences du juge d'instruction vers le ministère public. Il s'agit d'un choix purement politique que nous ne pouvons évidemment pas soutenir. Cette mesure engendre en effet une différence de traitement entre suspects, selon que la mesure d'enquête concernée est exécutée en Belgique ou à l'étranger.

Donc, nous ne pouvons que déplorer le positionnement de ce gouvernement. À l'occasion d'une simple transposition de directive, il en profite, une fois de plus, pour détricoter les compétences du juge d'instruction et pour supprimer les voies de recours. Pour ces deux raisons, nous nous abstiendrons.

De **voorzitter**: Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(*Stemming/vote 11*)

Ja	107	Oui
Nee	2	Non
Onthoudingen	25	Abstentions
Totaal	134	Total

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekraftiging worden

voorgelegd. (2437/4)

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale. (2437/4)

Reden van onthouding? (Nee)

Raison d'abstention? (Non)

De dames Willaert en Dedry hebben voorgestemd.

28 Goedkeuring van de agenda

28 Adoption de l'ordre du jour

Wij moeten overgaan tot de goedkeuring van de agenda voor de vergadering van woensdag 24 mei 2017.
Nous devons procéder à l'approbation de l'ordre du jour de la séance du mercredi 24 mai 2017.

Geen bezwaar? (Nee) De agenda is goedgekeurd.

Pas d'observation? (Non) L'ordre du jour est approuvé.

De vergadering wordt gesloten. Volgende vergadering woensdag 24 mei 2017 om 14.15 uur.
La séance est levée. Prochaine séance le mercredi 24 mai 2017 à 14.15 heures.

De vergadering wordt gesloten om 17.21 uur.

La séance est levée à 17.21 heures.

*De bijlage is opgenomen in een aparte brochure
met nummer CRIV 54 PLEN 169 bijlage.*

*L'annexe est reprise dans une brochure séparée,
portant le numéro CRIV 54 PLEN 169 annexe.*

DETAIL VAN DE NAAMSTEMMINGEN**DETAIL DES VOTES NOMINATIFS**

Vote nominatif - Naamstemming: 001

Oui	070	Ja
-----	-----	----

Becq Sonja, Bellens Rita, Bogaert Hendrik, Bracke Siegfried, Burton Emmanuel, Buysrogge Peter, Calomne Gautier, Capoen An, Cassart-Mailleux Caroline, Ceysens Patricia, Clarinval David, De Coninck Inez, de Coster-Bauchau Sybille, Dedecker Peter, Demon Franky, De Roover Peter, Deseyn Roel, Dewael Patrick, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Dierick Leen, Ducarme Denis, Dumery Daphné, Foret Gilles, Friart Benoît, Gabriëls Katja, Gantois Rita, Goffin Philippe, Grosemans Karolien, Gustin Luc, Heeren Veerle, Hufkens Renate, Jadin Katrin, Janssen Werner, Janssens Dirk, Klaps Johan, Lahaye-Battheu Sabien, Lanjri Nahima, Lijnen Nele, Luykx Peter, Metsu Koen, Miller Richard, Muylle Nathalie, Piedboeuf Benoît, Pivin Philippe, Raskin Wouter, Scourneau Vincent, Smaers Griet, Smeyers Sarah, Somers Ine, Spooren Jan, Terwingen Raf, Thiéry Damien, Thoron Stéphanie, Uyttersprot Goedele, Van Biesen Luk, Van Camp Yoleen, Van den Bergh Jef, Vandenput Tim, Van der Donckt Wim, Van Hoof Els, Van Mechelen Dirk, Van Peel Valerie, Van Peteghem Vincent, Van Rompuw Eric, Vercamer Stefaan, Vercammen Jan, Verherstraeten Servais, Vermeulen Brecht, Wollants Bert

Non	055	Nee
-----	-----	-----

Ben Hamou Nawal, Brotcorne Christian, Calvo Kristof, Caprasse Véronique, Carcaci Aldo, Cheron Marcel, Crusnière Stéphane, Dallemagne Georges, De Coninck Monica, Dedry Anne, de Lamotte Michel, Delannois Paul-Olivier, Delizée Jean-Marc, Delpérée Francis, Detiège Maya, Devin Laurent, De Vriendt Wouter, Dispa Benoît, Fernandez Fernandez Julie, Fonck Catherine, Frédéric André, Geerts David, Gilkinet Georges, Grovonijs Gwenaëlle, Hedebouw Raoul, Hellings Benoit, Jiroflée Karin, Kitir Meryame, Laaouej Ahmed, Lalieux Karine, Lambrecht Annick, Lutgen Benoît, Maingain Olivier, Massin Eric, Mathot Alain, Nollet Jean-Marc, Onkelinx Laurette, Özlen Özlem, Pas Barbara, Pehlivan Fatma, Pirlot Sébastien, Poncelet Isabelle, Senesael Daniel, Temmerman Karin, Thiébaut Eric, Top Alain, Vanden Burre Gilles, Van der Maelen Dirk, Van Hees Marco, Vanheste Ann, Vanvelthoven Peter, Vuye Hendrik, Willaert Evita, Winckel Fabienne, Wouters Veerle

Abstentions	000	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Vote nominatif - Naamstemming: 002

Oui	077	Ja
-----	-----	----

Becq Sonja, Beke Wouter, Bellens Rita, Bogaert Hendrik, Bracke Siegfried, Burton Emmanuel, Buysrogge Peter, Calomne Gautier, Capoen An, Cassart-Mailleux Caroline, Ceysens Patricia, Clarinval David, De Coninck Inez, de Coster-Bauchau Sybille, Dedecker Peter, Demon Franky, De Roover Peter, Deseyn Roel, Dewael Patrick, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Dierick Leen, Ducarme Denis, Dumery Daphné, Foret Gilles, Friart Benoît, Gabriëls Katja, Gantois Rita, Goffin Philippe, Grosemans Karolien, Gustin Luc, Heeren Veerle, Hufkens Renate, Jadin Katrin, Janssen Werner, Janssens Dirk, Klaps Johan, Lachaert Egbert, Lahaye-Battheu Sabien, Lanjri Nahima, Lijnen Nele, Luykx Peter, Metsu Koen, Miller Richard, Muylle Nathalie, Piedboeuf Benoît, Pivin Philippe, Raskin Wouter, Schepmans Françoise, Scourneau Vincent, Smaers Griet, Smeyers Sarah, Somers Ine, Spooren Jan, Terwingen Raf, Thiéry Damien, Thoron Stéphanie, Turtelboom Annemie, Uyttersprot Goedele, Van Biesen Luk, Van Camp Yoleen, Van den Bergh Jef, Vandenput Tim, Van der Donckt Wim, Van de Velde Robert, Van Hoof Els, Van Mechelen Dirk, Van Peel Valerie, Van Peteghem Vincent, Van Rompuw Eric, Van Vaerenbergh Kristien, Vercamer Stefaan, Vercammen Jan, Verherstraeten Servais, Vermeulen Brecht, Wollants Bert, Yüksel Veli

Non	045	Nee
-----	-----	-----

Ben Hamou Nawal, Brotcorne Christian, Caprasse Véronique, Crusnière Stéphane, Dallemagne Georges, De Coninck Monica, de Lamotte Michel, Delannois Paul-Olivier, Delizée Jean-Marc, Delpérée Francis, Detiège Maya, Devin Laurent, Dispa Benoît, Fernandez Fernandez Julie, Fonck Catherine, Frédéric André, Geerts David, Grovonijs Gwenaëlle, Hedebouw Raoul, Jiroflée Karin, Kir Emir, Kitir Meryame, Laaouej Ahmed, Lalieux Karine, Lambrecht Annick, Lutgen Benoît, Maingain Olivier, Massin Eric, Mathot Alain, Onkelinx Laurette, Özlem, Pehlivan Fatma, Pirlot Sébastien, Poncelet Isabelle, Senesael Daniel, Temmerman Karin, Thiébaut Eric, Top Alain, Van der Maelen Dirk, Van Hees Marco, Vanheste Ann, Vanvelthoven Peter, Vuye Hendrik, Winckel Fabienne, Wouters Veerle

Abstentions	013	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Almaci Meyrem, Calvo Kristof, Carcaci Aldo, Cheron Marcel, Dedry Anne, De Vriendt Wouter, Gilkinet Georges, Hellings Benoit, Nollet Jean-Marc, Pas Barbara, Vanden Burre Gilles, Van Hecke Stefaan, Willaert Evita

Vote nominatif - Naamstemming: 003

Oui	075	Ja
-----	-----	----

Becq Sonja, Beke Wouter, Bellens Rita, Bogaert Hendrik, Bracke Siegfried, Burton Emmanuel, Buysrogge Peter, Calomne Gautier, Capoen An, Cassart-Mailleux Caroline, Ceysens Patricia, Clarinval David, De Coninck Inez, de Coster-Bauchau Sybille, Dedecker Peter, Demon Franky, De Roover Peter, Deseyn Roel, Dewael Patrick, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Dierick Leen, Ducarme Denis, Dumery Daphné, Foret Gilles, Friart Benoît, Gabriëls Katja, Gantois Rita, Goffin Philippe, Grosemans Karolien, Gustin Luc, Heeren Veerle, Hufkens Renate, Janssen Werner, Janssens Dirk, Klaps Johan, Lachaert Egbert, Lahaye-Battheu Sabien, Lanjri Nahima, Lijnen Nele, Luykx Peter, Metsu Koen, Miller Richard, Muylle Nathalie, Piedboeuf Benoît, Pivin Philippe, Raskin Wouter, Scourneau Vincent, Smaers Griet, Smeyers Sarah, Somers Ine, Spooren Jan, Terwingen Raf, Thiéry Damien, Thoron Stéphanie, Turtelboom Annemie, Uyttersprot Goedele, Van Biesen Luk, Van Camp Yoleen, Van den Bergh Jef, Vandenput Tim, Van der Donckt Wim, Van de Velde Robert, Van Hoof Els, Van Mechelen Dirk, Van Peel Valerie, Van Peteghem Vincent, Van Rompu Eric, Van Vaerenbergh Kristien, Vercamer Stefaan, Vercammen Jan, Verherstraeten Servais, Vermeulen Brecht, Wollants Bert, Yüksel Veli

Non	059	Nee
-----	-----	-----

Almaci Meyrem, Ben Hamou Nawal, Brotcorne Christian, Calvo Kristof, Caprasse Véronique, Carcaci Aldo, Cheron Marcel, Crusnière Stéphane, Dallemagne Georges, De Coninck Monica, Dedry Anne, de Lamotte Michel, Delannois Paul-Olivier, Delizée Jean-Marc, Delpérée Francis, Detiège Maya, Devin Laurent, De Vriendt Wouter, Di Rupo Elio, Dispa Benoît, Fernandez Fernandez Julie, Fonck Catherine, Frédéric André, Geerts David, Gilkinet Georges, Grovonijs Gwenaëlle, Hedebouw Raoul, Hellings Benoit, Jiroflée Karin, Kir Emir, Kitir Meryame, Laaouej Ahmed, Lalieux Karine, Lambrecht Annick, Lutgen Benoît, Maingain Olivier, Massin Eric, Mathot Alain, Nollet Jean-Marc, Onkelinx Laurette, Özlem, Pas Barbara, Pehlivan Fatma, Pirlot Sébastien, Poncelet Isabelle, Senesael Daniel, Temmerman Karin, Thiébaut Eric, Top Alain, Vanden Burre Gilles, Van der Maelen Dirk, Van Hecke Stefaan, Van Hees Marco, Vanheste Ann, Vanvelthoven Peter, Vuye Hendrik, Willaert Evita, Winckel Fabienne, Wouters Veerle

Abstentions	000	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Vote nominatif - Naamstemming: 004

Oui	077	Ja
-----	-----	----

Becq Sonja, Beke Wouter, Bellens Rita, Bogaert Hendrik, Bracke Siegfried, Burton Emmanuel, Buysrogge Peter, Calomne Gautier, Capoen An, Cassart-Mailleux Caroline, Ceysens Patricia, Clarinval David, De Coninck Inez, de Coster-Bauchau Sybille, Dedecker Peter, Demon Franky, De Roover Peter, Deseyn Roel, Dewael Patrick, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Dierick Leen, Ducarme Denis, Dumery Daphné, Foret Gilles, Friart Benoît, Gabriëls Katja, Gantois Rita, Goffin Philippe, Grosemans Karolien, Gustin Luc, Heeren Veerle, Hufkens Renate, Jadin Katrin, Janssen Werner, Janssens Dirk, Klaps Johan, Lachaert Egbert, Lahaye-Battheu Sabien, Lanjri Nahima, Lijnen Nele, Luykx Peter, Metsu Koen, Miller Richard, Muylle Nathalie, Piedboeuf Benoît, Pivin Philippe, Raskin Wouter, Schepmans Françoise, Scourneau Vincent, Smaers Griet, Smeyers Sarah, Somers Ine, Spooren Jan, Terwegen Raf, Thiéry Damien, Thoron Stéphanie, Turtelboom Annemie, Uyttersprot Goedele, Van Biesen Luk, Van Camp Yoleen, Van den Bergh Jef, Vandenput Tim, Van der Donckt Wim, Van de Velde Robert, Van Hoof Els, Van Mechelen Dirk, Van Peel Valerie, Van Peteghem Vincent, Van Rompu Eric, Van Vaerenbergh Kristien, Vercamer Stefaan, Vercammen Jan, Verherstraeten Servais, Vermeulen Brecht, Wollants Bert, Yüksel Veli

Non	058	Nee
-----	-----	-----

Almaci Meyrem, Ben Hamou Nawal, Brotcorne Christian, Calvo Kristof, Caprasse Véronique, Cheron Marcel, Crusnière Stéphane, Dallemagne Georges, De Coninck Monica, Dedry Anne, de Lamotte Michel, Delannois Paul-Olivier, Delizée Jean-Marc, Delpérée Francis, Detiège Maya, Devin Laurent, De Vriendt Wouter, Di Rupo Elio, Dispa Benoît, Fernandez Fernandez Julie, Fonck Catherine, Frédéric André, Geerts David, Gilkinet Georges, Grovonijs Gwenaëlle, Hedebouw Raoul, Hellings Benoit, Jiroflée Karin, Kir Emir, Kitir Meryame, Laaouej Ahmed, Lalieux Karine, Lambrecht Annick, Lutgen Benoît, Maingain Olivier, Massin Eric, Mathot Alain, Nollet Jean-Marc, Onkelinx Laurette, Özlem, Pas Barbara, Pehlivan Fatma, Pirlot Sébastian, Poncelet Isabelle, Senesael Daniel, Temmerman Karin, Thiébaut Eric, Top Alain, Vanden Burre Gilles, Van der Maelen Dirk, Van Hecke Stefaan, Van Hees Marco, Vanheste Ann, Vanvelthoven Peter, Vuye Hendrik, Willaert Evita, Winckel Fabienne, Wouters Veerle

Abstentions	001	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Carcaci Aldo

Vote nominatif - Naamstemming: 005

Oui	131	Ja
-----	-----	----

Almaci Meyrem, Becq Sonja, Beke Wouter, Bellens Rita, Ben Hamou Nawal, Bogaert Hendrik, Bracke Siegfried, Brotcorne Christian, Burton Emmanuel, Buysrogge Peter, Calomne Gautier, Calvo Kristof, Capoen An, Caprasse Véronique, Cassart-Mailleux Caroline, Ceysens Patricia, Cheron Marcel, Clarinval David, Crusnière Stéphane, Dallemagne Georges, De Coninck Inez, De Coninck Monica, de Coster-Bauchau Sybille, Dedecker Peter, Dedry Anne, de Lamotte Michel, Delannois Paul-Olivier, Delizée Jean-Marc, Delpérée Francis, Demon Franky, De Roover Peter, Deseyn Roel, Detiège Maya, Devin Laurent, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Dierick Leen, Di Rupo Elio, Dispa Benoît, Ducarme Denis, Dumery Daphné, Fernandez Fernandez Julie, Foret Gilles, Frédéric André, Friart Benoît, Gabriëls Katja, Gantois Rita, Geerts David, Gilkinet Georges, Goffin Philippe, Grosemans Karolien, Grovonijs Gwenaëlle, Gustin Luc, Heeren Veerle, Hellings Benoit, Hufkens Renate, Jadin Katrin, Janssen Werner, Janssens Dirk, Jiroflée Karin, Kir Emir, Kitir Meryame, Klaps Johan, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lahaye-Battheu Sabien, Lalieux Karine, Lambrecht Annick, Lanjri Nahima, Lijnen Nele, Luykx Peter, Maingain Olivier, Massin Eric, Mathot Alain, Metsu Koen, Miller Richard, Muylle Nathalie, Nollet Jean-Marc, Onkelinx Laurette, Özlem, Pas Barbara, Pehlivan Fatma, Piedboeuf Benoît, Pirlot Sébastian, Pivin Philippe, Poncelet Isabelle, Raskin Wouter, Schepmans Françoise, Scourneau Vincent, Senesael Daniel, Smaers Griet, Smeyers Sarah, Somers Ine, Spooren Jan, Temmerman Karin, Terwegen Raf, Thiébaut Eric, Thiéry Damien, Thoron Stéphanie, Top Alain, Turtelboom Annemie, Uyttersprot Goedele, Van Biesen Luk, Van Camp Yoleen, Van den Bergh Jef, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van der Donckt Wim, Van der

Maelen Dirk, Van de Velde Robert, Van Hecke Stefaan, Vanheste Ann, Van Hoof Els, Van Mechelen Dirk, Van Peel Valerie, Van Peteghem Vincent, Van Rompuy Eric, Van Vaerenbergh Kristien, Vanvelthoven Peter, Vercamer Stefaan, Vercammen Jan, Verherstraeten Servais, Vermeulen Brecht, Vuye Hendrik, Willaert Evita, Winckel Fabienne, Wollants Bert, Wouters Veerle, Yüksel Veli

Non	000	Nee
-----	-----	-----

Abstentions	003	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Carcaci Aldo, Hedebouw Raoul, Van Hees Marco

Vote nominatif - Naamstemming: 006

Oui	132	Ja
-----	-----	----

Almaci Meyrem, Becq Sonja, Beke Wouter, Bellens Rita, Ben Hamou Nawal, Bogaert Hendrik, Bracke Siegfried, Brotcorne Christian, Burton Emmanuel, Buysrogge Peter, Calomne Gautier, Calvo Kristof, Capoen An, Caprasse Véronique, Cassart-Mailleur Caroline, Ceysens Patricia, Cheron Marcel, Clarinval David, Crusnière Stéphane, Dallemande Georges, De Coninck Inez, De Coninck Monica, de Coster-Bauchau Sybille, Dedecker Peter, Dedry Anne, de Lamotte Michel, Delannois Paul-Olivier, Delizée Jean-Marc, Delpérée Francis, Demon Franky, De Roover Peter, Deseyn Roel, Detiège Maya, Devin Laurent, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Dierick Leen, Di Rupo Elio, Dispa Benoît, Ducarme Denis, Dumery Daphné, Fernandez Fernandez Julie, Fonck Catherine, Foret Gilles, Frédéric André, Friart Benoît, Gabriëls Katja, Gantois Rita, Geerts David, Gilkinet Georges, Goffin Philippe, Grosemans Karolien, Grovonijs Gwenaëlle, Gustin Luc, Heeren Veerle, Hellings Benoit, Hufkens Renate, Jadin Katrin, Janssen Werner, Janssens Dirk, Jiroflée Karin, Kir Emir, Kitir Meryame, Klaps Johan, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lahaye-Battheu Sabien, Lalieux Karine, Lambrecht Annick, Lanjri Nahima, Lijnen Nele, Lutgen Benoît, Luykx Peter, Maingain Olivier, Massin Eric, Mathot Alain, Metsu Koen, Miller Richard, Muylle Nathalie, Nollet Jean-Marc, Onkelinx Laurette, Özen Özlem, Pehlivan Fatma, Piedboeuf Benoît, Pirlot Sébastien, Pivin Philippe, Poncelet Isabelle, Raskin Wouter, Schepmans Françoise, Scourneau Vincent, Senesael Daniel, Smaers Griet, Smeyers Sarah, Somers Ine, Spooren Jan, Temmerman Karin, Terwingen Raf, Thiébaut Eric, Thiéry Damien, Thoron Stéphanie, Top Alain, Turtelboom Annemie, Uttersprot Goedele, Van Biesen Luk, Van Camp Yoleen, Van den Bergh Jef, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van der Donckt Wim, Van der Maelen Dirk, Van de Velde Robert, Van Hecke Stefaan, Vanheste Ann, Van Hoof Els, Van Mechelen Dirk, Van Peel Valerie, Van Peteghem Vincent, Van Rompuy Eric, Van Vaerenbergh Kristien, Vanvelthoven Peter, Vercamer Stefaan, Vercammen Jan, Verherstraeten Servais, Vermeulen Brecht, Vuye Hendrik, Willaert Evita, Winckel Fabienne, Wollants Bert, Wouters Veerle, Yüksel Veli

Non	000	Nee
-----	-----	-----

Abstentions	004	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Carcaci Aldo, Hedebouw Raoul, Pas Barbara, Van Hees Marco

Vote nominatif - Naamstemming: 007

Oui	015	Ja
-----	-----	----

De Coninck Monica, Detiège Maya, Geerts David, Jiroflée Karin, Kitir Meryame, Lambrecht Annick, Pas Barbara, Pehlivan Fatma, Temmerman Karin, Top Alain, Van der Maelen Dirk, Vanheste Ann, Vanvelthoven Peter, Vuye Hendrik, Wouters Veerle

Non	077	Nee
-----	-----	-----

Becq Sonja, Beke Wouter, Bellens Rita, Bogaert Hendrik, Bracke Siegfried, Burton Emmanuel, Buysrogge Peter, Calomne Gautier, Capoen An, Cassart-Mailleux Caroline, Ceysens Patricia, Clarinval David, De Coninck Inez, de Coster-Bauchau Sybille, Dedecker Peter, Demon Franky, De Roover Peter, Deseyn Roel, Dewael Patrick, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Dierick Leen, Ducarme Denis, Dumery Daphné, Foret Gilles, Friart Benoît, Gabriëls Katja, Gantois Rita, Goffin Philippe, Grosemans Karolien, Gustin Luc, Heeren Veerle, Hufkens Renate, Jadin Katrin, Janssen Werner, Janssens Dirk, Klaps Johan, Lachaert Egbert, Lahaye-Battheu Sabien, Lanjri Nahima, Lijnen Nele, Luykx Peter, Metsu Koen, Miller Richard, Muylle Nathalie, Piedboeuf Benoît, Pivin Philippe, Raskin Wouter, Schepmans Françoise, Scourneau Vincent, Smaers Griet, Smeyers Sarah, Somers Ine, Spooren Jan, Tervingen Raf, Thiéry Damien, Thoron Stéphanie, Turtelboom Annemie, Uyttersprot Goedele, Van Biesen Luk, Van Camp Yoleen, Van den Bergh Jef, Vandenput Tim, Van der Donckt Wim, Van de Velde Robert, Van Hoof Els, Van Mechelen Dirk, Van Peel Valerie, Van Peteghem Vincent, Van Rompuw Eric, Van Vaerenbergh Kristien, Vercamer Stefaan, Vercammen Jan, Verherstraeten Servais, Vermeulen Brecht, Wollants Bert, Yüksel Veli

Abstentions	044	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Almaci Meyrem, Ben Hamou Nawal, Brotcorne Christian, Calvo Kristof, Caprasse Véronique, Carcaci Aldo, Cheron Marcel, Crusnière Stéphane, Dallemande Georges, Dedry Anne, de Lamotte Michel, Delannois Paul-Olivier, Delizée Jean-Marc, Delpérée Francis, Devin Laurent, De Vriendt Wouter, Di Rupo Elio, Dispa Benoît, Fernandez Fernandez Julie, Fonck Catherine, Frédéric André, Gilkinet Georges, Grovonijs Gwenaëlle, Hedebouw Raoul, Hellings Benoit, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lalieux Karine, Lutgen Benoît, Maingain Olivier, Massin Eric, Mathot Alain, Nollet Jean-Marc, Onkelinx Laurette, Özlem, Pirlot Sébastien, Poncelet Isabelle, Senesael Daniel, Thiébaut Eric, Vanden Burre Gilles, Van Hecke Stefaan, Van Hees Marco, Willaert Evita, Winckel Fabienne

Vote nominatif - Naamstemming: 008

Oui	034	Ja
-----	-----	----

Almaci Meyrem, Brotcorne Christian, Calvo Kristof, Cheron Marcel, Dallemande Georges, De Coninck Monica, Dedry Anne, de Lamotte Michel, Delpérée Francis, Detiège Maya, De Vriendt Wouter, Dispa Benoît, Fonck Catherine, Geerts David, Gilkinet Georges, Hellings Benoit, Jiroflée Karin, Kitir Meryame, Lambrecht Annick, Lutgen Benoît, Nollet Jean-Marc, Pas Barbara, Pehlivan Fatma, Poncelet Isabelle, Temmerman Karin, Top Alain, Vanden Burre Gilles, Van der Maelen Dirk, Van Hecke Stefaan, Vanheste Ann, Vanvelthoven Peter, Vuye Hendrik, Willaert Evita, Wouters Veerle

Non	077	Nee
-----	-----	-----

Becq Sonja, Beke Wouter, Bellens Rita, Bogaert Hendrik, Bracke Siegfried, Burton Emmanuel, Buysrogge Peter, Calomne Gautier, Capoen An, Cassart-Mailleux Caroline, Ceysens Patricia, Clarinval David, De Coninck Inez, de Coster-Bauchau Sybille, Dedecker Peter, Demon Franky, De Roover Peter, Deseyn Roel, Dewael Patrick, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Dierick Leen, Ducarme Denis, Dumery Daphné, Foret Gilles, Friart Benoît, Gabriëls Katja, Gantois Rita, Goffin Philippe, Grosemans Karolien, Gustin Luc, Heeren Veerle, Hufkens Renate, Jadin Katrin, Janssen Werner, Janssens Dirk, Klaps Johan, Lachaert Egbert, Lahaye-Battheu Sabien, Lanjri Nahima, Lijnen Nele, Luykx Peter, Metsu Koen, Miller Richard, Muylle Nathalie, Piedboeuf Benoît, Pivin Philippe, Raskin Wouter, Schepmans Françoise, Scourneau Vincent, Smaers Griet, Smeyers Sarah, Somers Ine, Spooren Jan, Tervingen Raf, Thiéry Damien, Thoron Stéphanie, Turtelboom Annemie, Uyttersprot Goedele, Van Biesen Luk, Van Camp Yoleen, Van den Bergh Jef, Vandenput Tim, Van der Donckt Wim, Van de Velde Robert, Van Hoof Els, Van Mechelen Dirk, Van Peel Valerie, Van Peteghem Vincent, Van Rompuw Eric, Van Vaerenbergh Kristien, Vercamer Stefaan, Vercammen Jan, Verherstraeten Servais, Vermeulen Brecht, Wollants Bert, Yüksel Veli

Abstentions	025	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Ben Hamou Nawal, Caprasse Véronique, Carcaci Aldo, Crusnière Stéphane, Delannois Paul-Olivier, Delizée Jean-Marc, Devin Laurent, Di Rupo Elio, Fernandez Fernandez Julie, Frédéric André, Grovoni Gwenaëlle, Hedebouw Raoul, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lalieux Karine, Maingain Olivier, Massin Eric, Mathot Alain, Onkelinx Laurette, Özlem, Pirlot Sébastien, Senesael Daniel, Thiébaut Eric, Van Hees Marco, Winckel Fabienne

Vote nominatif - Naamstemming: 009

Oui	077	Ja
-----	-----	----

Becq Sonja, Beke Wouter, Bellens Rita, Bogaert Hendrik, Bracke Siegfried, Burton Emmanuel, Buysrogge Peter, Calomne Gautier, Capoen An, Cassart-Mailleux Caroline, Ceysens Patricia, Clarinval David, De Coninck Inez, de Coster-Bauchau Sybille, Dedecker Peter, Demon Franky, De Roover Peter, Deseyn Roel, Dewael Patrick, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Dierick Leen, Ducarme Denis, Dumery Daphné, Foret Gilles, Friart Benoît, Gabriëls Katja, Gantois Rita, Goffin Philippe, Grosemans Karolien, Gustin Luc, Heeren Veerle, Hufkens Renate, Jadin Katrin, Janssen Werner, Janssens Dirk, Klaps Johan, Lachaert Egbert, Lahaye-Battheu Sabien, Lanjri Nahima, Lijnen Nele, Luykx Peter, Metsu Koen, Miller Richard, Muylle Nathalie, Piedboeuf Benoît, Pivin Philippe, Raskin Wouter, Schepmans Françoise, Scourneau Vincent, Smaers Griet, Smeyers Sarah, Somers Ine, Spooren Jan, Terwingen Raf, Thiéry Damien, Thoron Stéphanie, Turtelboom Annemie, Uyttersprot Goedele, Van Biesen Luk, Van Camp Yoleen, Van den Bergh Jef, Vandenput Tim, Van der Donckt Wim, Van de Velde Robert, Van Hoof Els, Van Mechelen Dirk, Van Peel Valerie, Van Peteghem Vincent, Van Rompu Eric, Van Vaerenbergh Kristien, Vercamer Stefaan, Vercammen Jan, Verherstraeten Servais, Vermeulen Brecht, Wollants Bert, Yüksel Veli

Non	002	Nee
-----	-----	-----

Vuye Hendrik, Wouters Veerle

Abstentions	057	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Almaci Meyrem, Ben Hamou Nawal, Brotcorne Christian, Calvo Kristof, Caprasse Véronique, Carcaci Aldo, Cheron Marcel, Crusnière Stéphane, Dallemagne Georges, De Coninck Monica, Dedry Anne, de Lamotte Michel, Delannois Paul-Olivier, Delizée Jean-Marc, Delpérée Francis, Detiège Maya, Devin Laurent, De Vriendt Wouter, Di Rupo Elio, Dispa Benoît, Fernandez Fernandez Julie, Fonck Catherine, Frédéric André, Geerts David, Gilkinet Georges, Grovoni Gwenaëlle, Hedebouw Raoul, Hellings Benoit, Jiroflée Karin, Kir Emir, Kitir Meryame, Laaouej Ahmed, Lalieux Karine, Lambrecht Annick, Lutgen Benoît, Maingain Olivier, Massin Eric, Mathot Alain, Nollet Jean-Marc, Onkelinx Laurette, Özlem, Pas Barbara, Pehlivan Fatma, Pirlot Sébastien, Poncelet Isabelle, Senesael Daniel, Temmerman Karin, Thiébaut Eric, Top Alain, Vanden Burre Gilles, Van der Maelen Dirk, Van Hecke Stefaan, Van Hees Marco, Vanheste Ann, Vanvelthoven Peter, Willaert Evita, Winckel Fabienne

Vote nominatif - Naamstemming: 010

Oui	134	Ja
-----	-----	----

Almaci Meyrem, Becq Sonja, Beke Wouter, Bellens Rita, Ben Hamou Nawal, Bracke Siegfried, Brotcorne Christian, Burton Emmanuel, Buysrogge Peter, Calomne Gautier, Calvo Kristof, Capoen An, Caprasse Véronique, Cassart-Mailleux Caroline, Ceysens Patricia, Cheron Marcel, Clarinval David, Crusnière Stéphane, Dallemagne Georges, De Coninck Inez, De Coninck Monica, de Coster-Bauchau Sybille, Dedecker Peter, Dedry Anne, de Lamotte Michel, Delannois Paul-Olivier, Delizée Jean-Marc, Delpérée Francis, Demon Franky, De Roover Peter, Deseyn Roel, Detiège Maya, Devin Laurent, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Dierick Leen, Di Rupo Elio, Dispa Benoît, Ducarme

Denis, Dumery Daphné, Fernandez Fernandez Julie, Fonck Catherine, Foret Gilles, Frédéric André, Friart Benoît, Gabriëls Katja, Gantois Rita, Geerts David, Gilkinet Georges, Goffin Philippe, Grosemans Karolien, Grovonijs Gwenaëlle, Gustin Luc, Hedebouw Raoul, Heeren Veerle, Hellings Benoit, Hufkens Renate, Jadin Katrin, Janssen Werner, Janssens Dirk, Jiroflée Karin, Kir Emir, Kitir Meryame, Klaps Johan, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lahaye-Battheu Sabien, Lalieux Karine, Lambrecht Annick, Lanjri Nahima, Lijnen Nele, Lutgen Benoît, Luykx Peter, Maingain Olivier, Massin Eric, Mathot Alain, Metsu Koen, Miller Richard, Muylle Nathalie, Nollet Jean-Marc, Onkelinx Laurette, Özlem, Pas Barbara, Pehlivan Fatma, Piedboeuf Benoît, Pirlot Sébastien, Pivin Philippe, Poncelet Isabelle, Raskin Wouter, Schepmans Françoise, Scourneau Vincent, Senesael Daniel, Smaers Griet, Smeyers Sarah, Somers Ine, Spooren Jan, Temmerman Karin, Terwingen Raf, Thiébaut Eric, Thiéry Damien, Thoron Stéphanie, Top Alain, Turtelboom Annemie, Uyttersprot Goedele, Van Biesen Luk, Van Camp Yoleen, Van den Bergh Jef, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van der Donckt Wim, Van der Maelen Dirk, Van de Velde Robert, Van Hecke Stefaan, Van Hees Marco, Vanheste Ann, Van Hoof Els, Van Mechelen Dirk, Van Peel Valerie, Van Peteghem Vincent, Van Rompuw Eric, Van Vaerenbergh Kristien, Vanvelthoven Peter, Vercamer Stefaan, Vercammen Jan, Verherstraeten Servais, Vermeulen Brecht, Vuye Hendrik, Willaert Evita, Winckel Fabienne, Wollants Bert, Wouters Veerle, Yüksel Veli

Non	000	Nee
-----	-----	-----

Abstentions	001	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Carcaci Aldo

Vote nominatif - Naamstemming: 011

Oui	107	Ja
-----	-----	----

Almaci Meyrem, Becq Sonja, Beke Wouter, Bellens Rita, Bogaert Hendrik, Bracke Siegfried, Brotcorne Christian, Burton Emmanuel, Buysrogge Peter, Calomne Gautier, Calvo Kristof, Capoen An, Cassart-Mailleur Caroline, Ceysens Patricia, Cheron Marcel, Clarinval David, Dallemagne Georges, De Coninck Inez, De Coninck Monica, de Coster-Bauchau Sybille, Dedecker Peter, de Lamotte Michel, Delpérée Francis, Demon Franky, De Roover Peter, Deseyn Roel, Detiège Maya, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Dierick Leen, Dispa Benoît, Ducarme Denis, Dumery Daphné, Fonck Catherine, Foret Gilles, Friart Benoît, Gabriëls Katja, Gantois Rita, Geerts David, Gilkinet Georges, Goffin Philippe, Grosemans Karolien, Gustin Luc, Heeren Veerle, Hellings Benoit, Hufkens Renate, Jadin Katrin, Janssen Werner, Janssens Dirk, Jiroflée Karin, Kitir Meryame, Klaps Johan, Lachaert Egbert, Lahaye-Battheu Sabien, Lambrecht Annick, Lanjri Nahima, Lijnen Nele, Lutgen Benoît, Luykx Peter, Metsu Koen, Miller Richard, Muylle Nathalie, Nollet Jean-Marc, Pas Barbara, Pehlivan Fatma, Piedboeuf Benoît, Pivin Philippe, Poncelet Isabelle, Raskin Wouter, Schepmans Françoise, Scourneau Vincent, Smaers Griet, Smeyers Sarah, Somers Ine, Spooren Jan, Temmerman Karin, Terwingen Raf, Thiéry Damien, Thoron Stéphanie, Top Alain, Turtelboom Annemie, Uyttersprot Goedele, Van Biesen Luk, Van Camp Yoleen, Van den Bergh Jef, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van der Donckt Wim, Van der Maelen Dirk, Van de Velde Robert, Van Hecke Stefaan, Vanheste Ann, Van Hoof Els, Van Mechelen Dirk, Van Peel Valerie, Van Peteghem Vincent, Van Rompuw Eric, Van Vaerenbergh Kristien, Vanvelthoven Peter, Vercamer Stefaan, Vercammen Jan, Verherstraeten Servais, Vermeulen Brecht, Wollants Bert, Yüksel Veli

Non	002	Nee
-----	-----	-----

Caprasse Véronique, Maingain Olivier

Abstentions	025	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Ben Hamou Nawal, Carcaci Aldo, Crusnière Stéphane, Delannois Paul-Olivier, Delizée Jean-Marc, Devin Laurent, Di Rupo Elio, Fernandez Fernandez Julie, Frédéric André, Grovonijs Gwenaëlle, Hedebouw Raoul, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lalieux Karine, Massin Eric, Mathot Alain, Onkelinx Laurette, Özlem, Pirlot

Sébastien, Senesael Daniel, Thiébaut Eric, Van Hees Marco, Vuye Hendrik, Winckel Fabienne, Wouters Veerle